

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

Raport kwartalny o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego

III kwartał 2012

MAŁOPOLSKI
OŚRODEK BADAŃ
REGIONALNYCH

Kraków 2012

Opracowanie Urzędu Statystycznego w Krakowie

Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych

Zespół w składzie: Kinga Gorczowska
Marcin Marosz
Małgorzata Piwowarczyk
Marek Skuciński
Monika Wałaszek
Beata Osiewalska

pod redakcją Krzysztofa Jakóbika

Projekt okładki Marek Skuciński

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

Urząd Statystyczny w Krakowie
ul. Kazimierza Wyki 3
31-223 Kraków

Tel. (12) 415 60 11; Fax: (12) 361 01 91
E-mail: sekretariat@stat.gov.pl

Opracowanie dostępne w Internecie
<http://www.stat.gov.pl/krak>

Spis treści

Rozdział 1. Podmioty gospodarcze	5
Rozdział 2. Finanse przedsiębiorstw	13
Rozdział 3. Nakłady inwestycyjne	17
Rozdział 4. Produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa	21
Rozdział 5. Rynek pracy	25
Rozdział 6. Wynagrodzenia	32
Rozdział 7. Konsumpcja	36
Rozdział 8. Mieszkalnictwo	43
Rozdział 9. Turystyka	49
Rozdział 10. Susza w województwie małopolskim	54

Contents

<i>Chapter 1. Podmioty gospodarcze</i>	<i>5</i>
<i>Chapter 2. Finances of enterprices</i>	<i>13</i>
<i>Chapter 3. Investment outlays.....</i>	<i>17</i>
<i>Chapter 4. Sold production of industry and construction.....</i>	<i>21</i>
<i>Chapter 5. Laboir market.....</i>	<i>25</i>
<i>Chapter 6. Wages and salaries</i>	<i>32</i>
<i>Chapter 7. Consumption</i>	<i>36</i>
<i>Chapter 8. Housing</i>	<i>43</i>
<i>Chapter 9. Tourism</i>	<i>49</i>
<i>Chapter 10. Drought in Malopolskie voivodship.....</i>	<i>54</i>

Rozdział 1. Podmioty gospodarcze

Według stanu w końcu września 2012 r., w ujęciu rocznym wzrosła liczba podmiotów gospodarki narodowej - rejestr REGON obejmował 339,3 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne) z terenu województwa małopolskiego (wykres 1). W stosunku do analogicznego okresu sprzed roku liczba podmiotów gospodarczych zwiększyła się o 2,2%, natomiast w stosunku do końca II kwartału 2012 r. o 0,9%.

W sektorze prywatnym działało 331,2 tys. jednostek (wzrost o 2,2% r/r), czyli 97,6% ogółu podmiotów gospodarczych (udział identyczny jak przed kwartałem). Dominowały podmioty prowadzone przez osoby fizyczne, które według stanu w końcu II kwartału 2012 r. stanowiły 75,4% wszystkich zarejestrowanych firm prowadzących działalność gospodarczą, a ich liczba zwiększyła się w ujęciu rocznym o 1,5% osiągając poziom 255,8 tys. Rejestr REGON obejmował 83,5 tys. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej (wzrost w ciągu roku o 4,4%). Wśród nich działało 27,8 tys. spółek cywilnych, 26,0 tys. spółek handlowych (wzrost o 9,2%), w tym 4,1 tys. z udziałem kapitału zagranicznego (wzrost o 5,7%). Liczba spółdzielni spadła o 0,4%, do 1,1 tys., a liczba przedsiębiorstw państwowych obniżyła się o dalsze 4,0%.

Tabl. 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie małopolskim (stan na koniec okresu)

Okres		Ogółem		W tym			
				Sektor publiczny		Sektor prywatny	
		Liczba podmiotów	Dynamika ¹ (%)	Liczba podmiotów	Dynamika ¹ (%)	Liczba podmiotów	Dynamika ¹ (%)
2009	I-III	302285	104,9	7932	89,4	294353	105,4
	I-VI	305913	106,2	7916	89,2	297997	106,7
	I-IX	308594	107,1	7958	89,6	300636	107,7
	I-XII	314017	109,0	7955	89,6	306062	109,6
2010	I-III	318784	110,7	7954	89,6	310830	111,3
	I-VI	324282	112,6	7958	89,6	316324	113,3
	I-IX	328867	114,2	7975	89,8	320892	114,9
	I-XII	331363	115,0	8020	90,3	323343	115,8
2011	I-III	332101	115,3	8002	90,1	324099	116,1
	I-VI	330958	114,9	8005	90,2	322953	115,7
	I-IX	332054	115,3	7982	89,9	324072	116,1
	I-XII	331595	115,1	8003	90,2	323592	115,9
2012	I-III	332889	115,6	7991	90,0	324898	116,4
	I-VI	336258	116,7	7989	90,0	328269	117,6
	I-IX	339274	117,8	8047	90,6	331227	118,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

¹ Podstawa stała: I-III 2007 = 100

Tabl. 2. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim

Okres		Liczba podmiotów		
		Nowo zarejestrowane	Wyrejestrowane	Przyrost / Ubytek
2009	I-III	5460	5147	313
	IV-VI	7885	4555	3330
	VII-IX	8389	5670	2719
	X-XII	8803	4767	4036
2010	I-III	8946	4374	4572
	IV-VI	9991	4596	5395
	VII-IX	9066	4533	4533
	X-XII	8380	5798	2582
2011	I-III	7824	7043	781
	IV-VI	8032	9167	-1135
	VII-IX	7797	6645	1152
	X-XII	6810	7070	-260
2012	I-III	7731	6340	1391
	IV-VI	7796	4502	3294
	VII-IX	8105	4424	3681

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

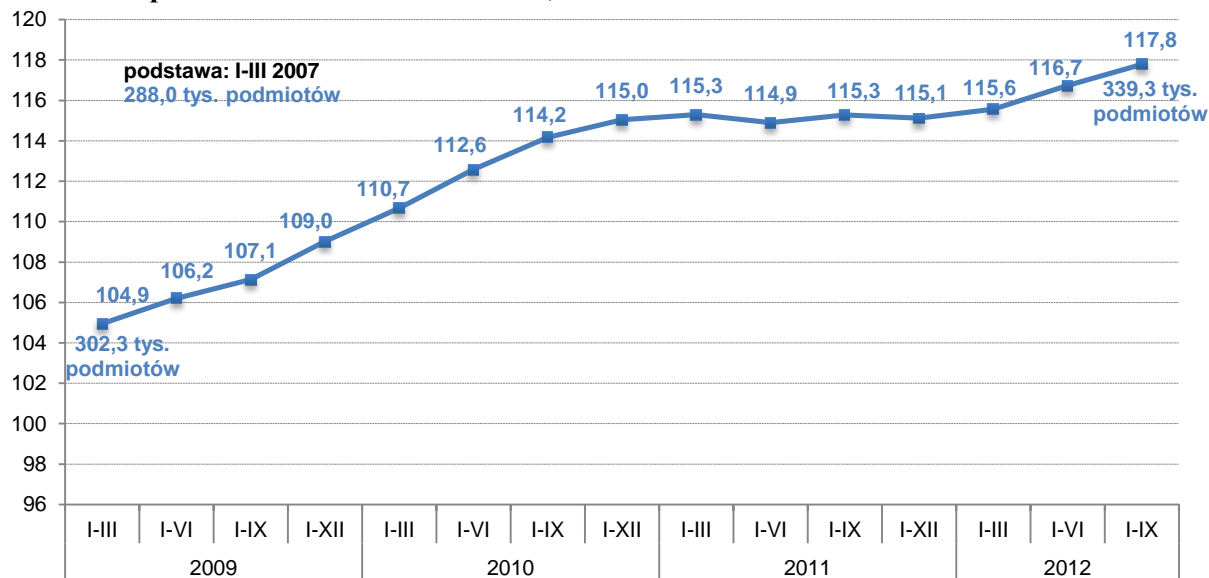
Ze względu na podstawowy rodzaj prowadzonej działalności najwięcej jednostek zarejestrowanych było w sekcjach: *Handel; naprawa pojazdów samochodowych* (20,6% ogółu), *Budownictwo* (11,6%), *Przetwórstwo przemysłowe* (7,8%) oraz *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (7,2%), a także *Transport i gospodarka magazynowa* (6,1%). W ujęciu przestrzennym, podobnie jak w poprzednim kwartale, największą liczbę podmiotów odnotowano w Krakowie (35,2% ogółu), a także w powiatach: krakowskim, wadowickim, nowotarskim, nowosądeckim i oświęcimskim, najmniejszą zaś w powiatach: dąbrowskim, proszowickim i miechowskim.

Różnica między podmiotami nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi, która w okresie IV kwartał 2009 r. - III kwartał 2010 r. notowała wysokie wartości na tle ostatnich dwóch lat, w ostatnim kwartale 2010 r. przybrała niższą wartość. W I kwartale 2011 r. spadła do drugiego w kolejności, po I kwartale 2009 r. najniższego poziomu w przeciągu ostatnich trzech lat, II kwartał 2011 r. przyniósł zaś spadek do wartości ujemnej. W III kwartale 2011 r. różnica pomiędzy podmiotami nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi znów zanotowała wartość dodatnią, a w IV kwartale po raz kolejny w 2011 r. spadła poniżej zera. Trzy pierwsze kwartały 2012 r. przyniosły wartości dodatnie (tablica 2).

W okresie IV kwartał 2009 r. - III kwartał 2010 r. można zauważyć zwiększoną dynamikę liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym. W IV kwartale 2010 r. dynamika osiągnęła poziom tylko o 0,9 p.proc. wyższy w stosunku do poprzedniego kwartału, a więc o wartość porównywalną z uzyskaną w III kwartale 2009 r.

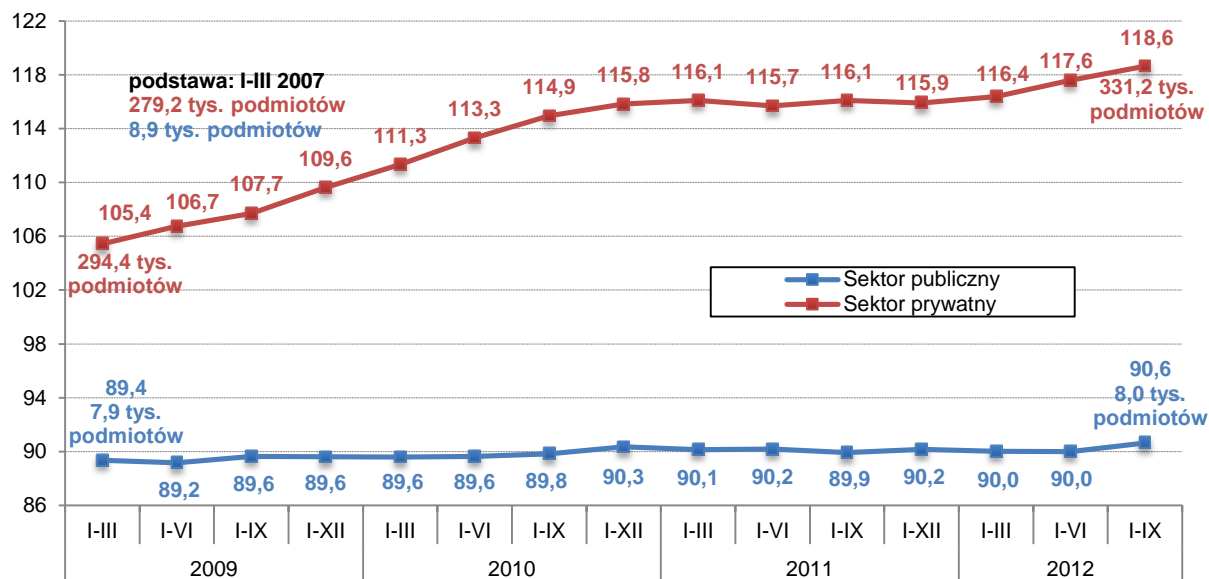
Rok 2011 przyniósł wahania dynamiki liczby podmiotów gospodarki narodowej: I kwartał 2011 r. charakteryzował się wzrostem o 0,3 p.proc., a II kwartał 2011 r. spadkiem o 0,4 p.proc. W III kwartale dynamika wzrosła o 0,4 p.proc., IV kwartał przyniósł z kolei ponowny jej spadek 0,2 p.proc. Rok 2012 przyniósł wzrost dynamiki odpowiednio o 0,5 p.proc. w I kwartale, 1,2 p.proc. w II kwartale i 1,0 p.proc. w III kwartale (wykres 2).

Wykr. 1. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Wykr. 2. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim według sektorów własności (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007 = 100)

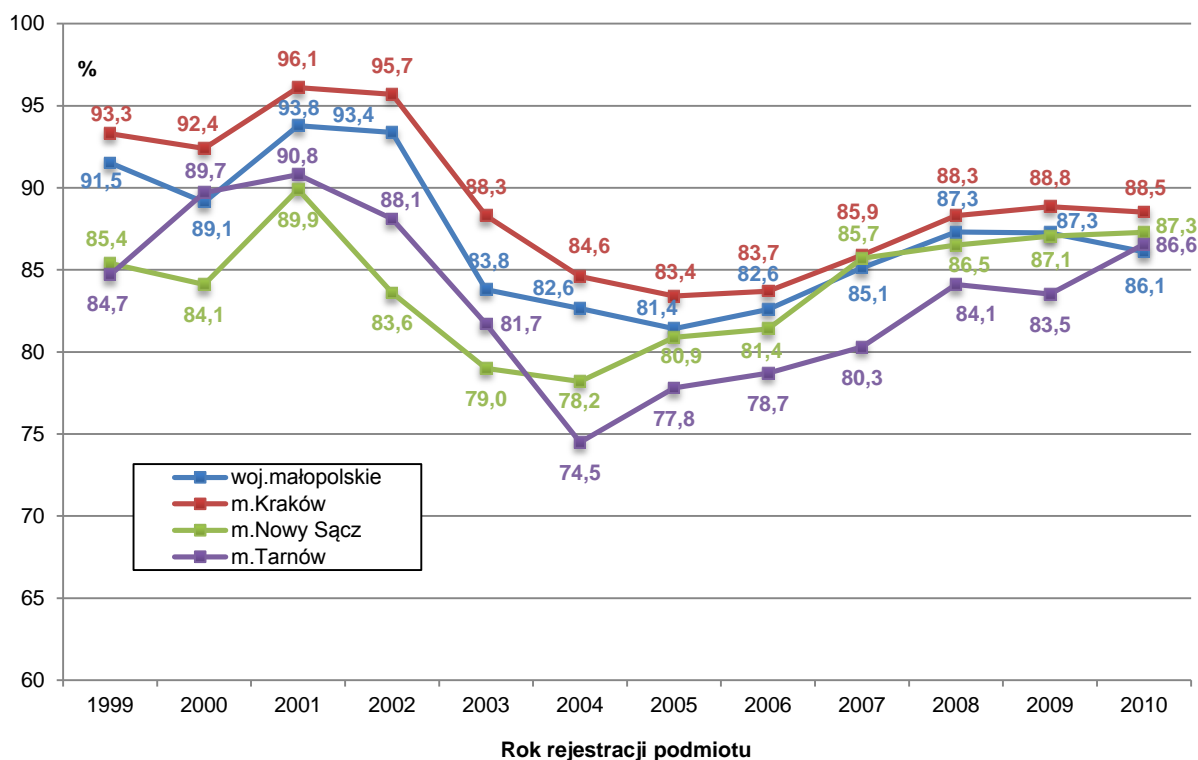

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Funkcja przeżycia określa prawdopodobieństwo przetrwania przez dany podmiot na rynku określonej liczby lat. Funkcja przeżycia dla podmiotów gospodarczych w Małopolsce została oszacowana metodą Kaplana-Meiera. Dla porównania na wykresach przedstawiono także dane na temat przeżywalności podmiotów w miastach na prawach powiatu: Tarnowie, Nowym Sączu i Krakowie.

Wskaźnik przeżycia pierwszego roku działalności dla podmiotów gospodarczych działających w województwie małopolskim spadł w 2011 r. w stosunku do roku poprzedniego o 1,2 p.proc. do poziomu 86,1%. Podobne wskaźniki liczone dla miast na prawach powiatu, Nowego Sącza i Tarnowa wykazały z kolei wzrosty w stosunku do stanu sprzed roku (odpowiednio o 0,2 p.proc. w przypadku Nowego Sącza i 3,0 p.proc. w przypadku Tarnowa), przekraczając tym samym średnią wartość dla województwa. Spadek wartości wskaźnika (o 0,3 p.proc.) odnotowano natomiast w przypadku miasta Krakowa (wykres 3).

Wykr. 3. Wskaźnik przeżycia pierwszego roku działalności dla podmiotów gospodarczych w województwie małopolskim

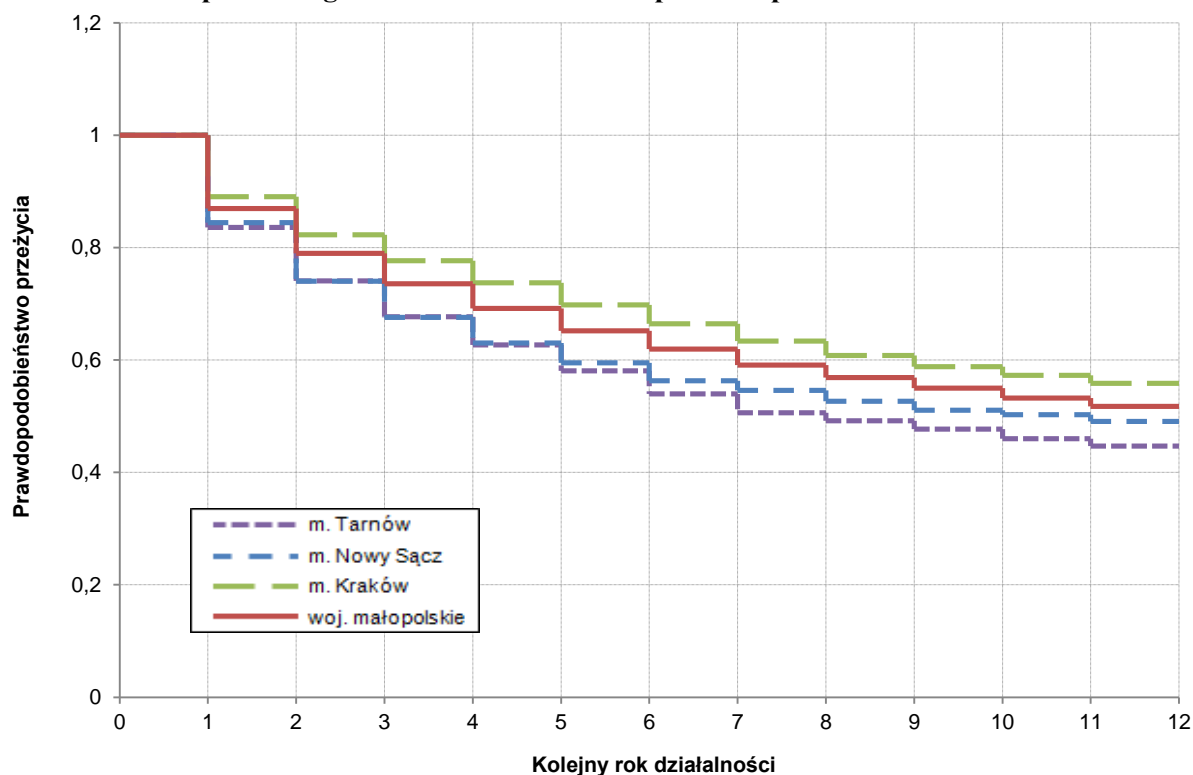

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Funkcja przeżycia podmiotów gospodarczych przedstawiona na wykresie 4 jako funkcja schodkowa pokazuje, że dla przedsiębiorstwa decydujące są pierwsze lata działalności. W przypadku podmiotów z województwa małopolskiego ogółem, po 4 latach

31% podmiotów nie jest już obecnych na rynku. Po kolejnych 4 latach, czyli po 8 roku działalności, liczba przedsiębiorstw spada o kolejne 12 p.proc., a po następnych 4 latach, czyli po 12 roku działalności, o dalsze 7 p.proc. Tym samym, po 12 latach działalności na rynku nadal obecna jest już tylko połowa przedsiębiorstw. Porównując podmioty działające w poszczególnych miastach Małopolski różnice w prawdopodobieństwie przeżycia podmiotów nie są znaczne. Aż do 4 roku działalności praktycznie nie ma różnicy pomiędzy prawdopodobieństwem przetrwania podmiotów prowadzących działalność w Tarnowie i w Nowym Sączu - różnica udziału podmiotów pozostających w kolejnych latach na rynku nie przekracza w tym okresie 1 p.proc. Od 4 roku nieco pewniejszym miejscem prowadzenia działalności staje się Nowy Sącz, a prowadzenie działalności gospodarczej w Tarnowie niesie za sobą największe ryzyko spośród wszystkich trzech analizowanych miast. Największe prawdopodobieństwo przetrwania mają z kolei podmioty zarejestrowane w Krakowie, których prawdopodobieństwo przetrwania już od pierwszego roku działalności jest nieco wyższe od średniej wojewódzkiej.

Wykr. 4. Funkcja przeżycia podmiotów gospodarczych na rynku w województwie małopolskim ogółem oraz w miastach na prawach powiatu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

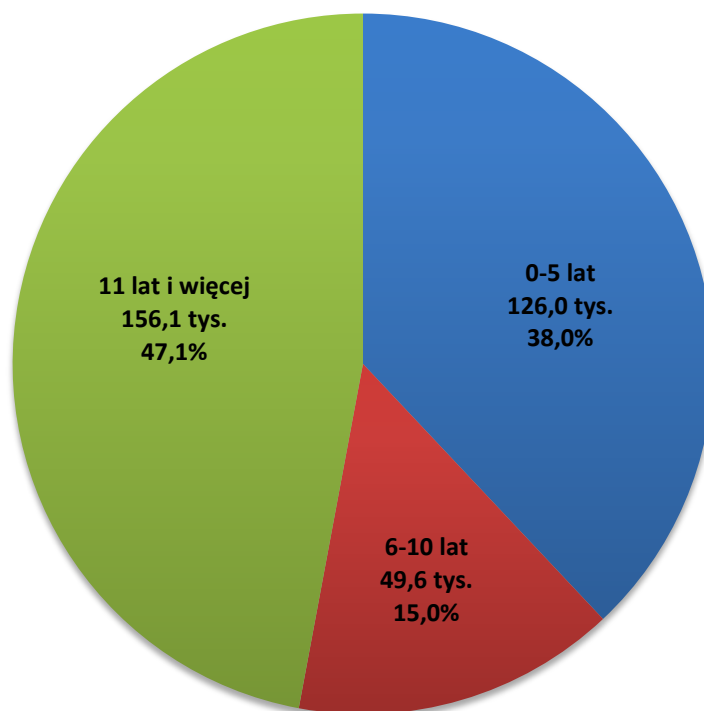
Tabl. 3. Przeżywalność podmiotów w kolejnych latach aktywności na rynku w województwie małopolskim

Wyszczególnienie	Nowo zarejestrowane przedsiębiorstwa	Wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw (w procentach)												
		pierwszego roku	drugiego roku	trzeciego roku	czwartego roku	piątego roku	szóstego roku	siódmego roku	ósmego roku	dziewiątego roku	dziesiątego roku	jedenastego roku	dwunastego roku	
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
	26240	91,5	84,7	81,6	79,1	74,1	70,1	65,2	62	59,6	57,6	56,5	53,4	
	9162	93,3	86	83,3	81,7	77,8	73,8	69,6	64,8	61,8	60,3	59,4	56	
	927	85,4	75,1	67,9	63,5	58,9	55,8	52,9	48,4	47,2	48	47,2	45,1	
	1071	84,7	79,7	76,3	73,2	65,6	61,3	52,7	51,4	50,2	49	47,2	45,2	
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		
	25150	89,1	84,5	80	74,6	70	64,7	60,8	58,1	55,7	54,4	51,1		
	8310	92,4	88,9	87	82,7	78	73,5	67,8	64,3	62,3	61	57,5		
	864	84,1	74,1	69	63,3	60,3	55,8	53,4	51,9	48,8	47,8	45,1		
	991	89,7	83,6	78,7	72,5	68,1	55,3	52,1	49,3	47,5	45,2	43,1		
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011			
	19434	93,8	89,6	83,1	77,3	71,2	66,6	63,1	61	59,6	55,8			
	7265	96,1	93,9	89,1	83,6	78,6	73	68,2	66,7	65,3	61,9			
	730	89,9	80,4	73,6	67,8	64	59	57,7	56,8	55,8	52,7			
	860	90,8	83,1	74,2	69,1	58,7	55,3	52,6	51,6	51	47,9			
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011				
	16735	93,4	84,2	76,8	69,4	64,6	60,3	58,1	56,5	53,1				
	5863	95,7	88,2	80,4	73,4	68,1	61,7	60	58,7	55				
	622	83,6	71,1	63,5	57,7	53,5	51,3	50,5	49,7	47,1				
	690	88,1	76,8	68,7	56,5	52,8	50	47,8	47,7	43,6				
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011					
	20377	83,8	76	68,7	63,9	59,2	57	55,5	52,3					
	6668	88,3	80,2	73,2	67,7	61,9	60,3	58,5	55,5					
	735	79	71,4	64,1	60,4	57	53,9	51,8	49,4					
	872	81,7	72,7	57,6	51,9	47,7	46,1	44,5	41,7					
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011						
	18650	82,6	73,4	67,5	63,4	60,3	58,5	55,3						
	6406	84,6	75,6	69,5	65,2	62,5	60,7	58,2						
	605	78,2	66,6	59,5	57	53,6	51,6	50,4						
	728	74,5	64	58,2	54	51,2	50,3	47,5						

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Struktura wiekowa przedsiębiorstw przedstawiona na wykresie 5 pokazuje, że 38,0% działających w Małopolsce podmiotów gospodarczych stanowią firmy, obecne na rynku nie dłużej niż pięć lat. Ich udział według stanu na koniec 2011 r. zwiększył się o 4,7 p.proc. w stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego (z 33,3%). Kolejny rok z rzędu w ujęciu rocznym zmniejszył się natomiast odsetek podmiotów działających 6-10 lat – stanowią one obecnie 15,0% ogółu wobec 16,1% przed rokiem i 21,6% dwa lata temu. Poniżej 50% spadł udział przedsiębiorstw działających na rynku dłużej niż 11 lat, które jeszcze przed rokiem stanowiły ponad połowę (50,7%) wszystkich podmiotów, a obecnie 47,1% (spadek o 3,6 p.proc.). Świadczy to o nieco mniejszej w ostatnim czasie stabilności małopolskiego rynku, na którym mniejszej części podmiotów udaje się pomyślnie przejść przez początkowy okres swojej działalności, a zatem nieco słabszą pozycję posiadają podmioty dojrzałe. Z drugiej strony większy obecnie udział podmiotów nowo powstałych i młodych świadczyć może o dużej przedsiębiorczości i aktywności ekonomicznej mieszkańców małopolski.

Wykr. 5. Podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim według wieku (wiek podmiotów według daty powstania; stan na 31.XII.2011)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Rozdział 2. Finanse przedsiębiorstw

W okresie styczeń-wrzesień 2012 r. w województwie małopolskim badane przedsiębiorstwa osiągnęły mniej korzystne wyniki finansowe. Odnotowano pogorszenie wyniku na działalności gospodarczej, wyniku finansowego brutto i netto. Mniejsza dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na zwiększenie wskaźnika poziomu kosztów. Odnotowano pogorszenie podstawowych wskaźników ekonomiczno finansowych (wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wskaźnika rentowności obrotu brutto i netto).

W pierwszych trzech kwartałach 2012 r. w województwie odnotowano wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na poziomie 5453,6 mln zł, co oznacza spadek w ujęciu rocznym o 3,1%. Wyższe przychody finansowe od kosztów finansowych wpłynęły na osiągnięcie wyniku na operacjach finansowych w wysokości 64,7 mln zł (spadek o 65,9% w stosunku do okresu styczeń-wrzesień 2011 r.). W analizowanym okresie poprawił się wynik finansowy na pozostałej działalności operacyjnej o 24,3%, osiągając wartość 325,9 mln zł.

Wynik finansowy na działalności gospodarczej osiągnął wartość 5844,1 mln zł i był niższy o 3,9% w ujęciu rocznym. Badane przedsiębiorstwa odnotowały wynik finansowy brutto na poziomie 5857,2 mln zł (o 3,7% niższy), natomiast wynik finansowy netto osiągnął wartość 4976,3 mln zł (spadek o 1,1%).

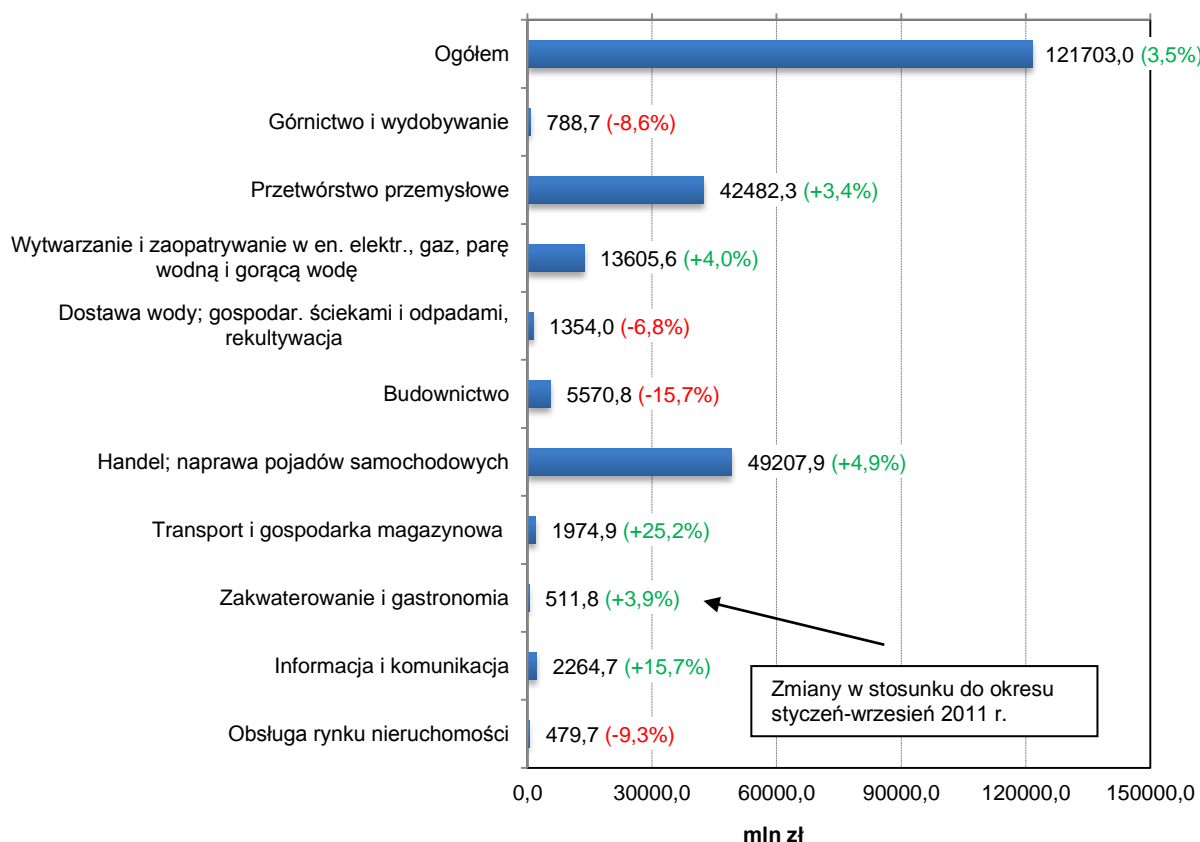
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

W trzech pierwszych kwartałach 2012 r. w przedsiębiorstwach odnotowano wzrost o 3,5% przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów² w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Wzrost przychodów netto w ujęciu rocznym odnotowano m. in. w sekcjach: *Transport i gospodarka magazynowa* (o 25,2%), *Informacja i komunikacja* (o 15,7%) oraz *Handel; naprawa pojazdów samochodowych* (o 4,9%).

Spadek przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wystąpił m. in. w sekcjach: *Budownictwo* (o 15,7%), *Obsługa rynku nieruchomości* (o 9,3%) oraz *Górnictwo i wydobywanie* (o 8,6%).

² Dane o wynikach finansowych przedsiębiorstw dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Wykr. 6. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wybranych sekcjach PKD w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.

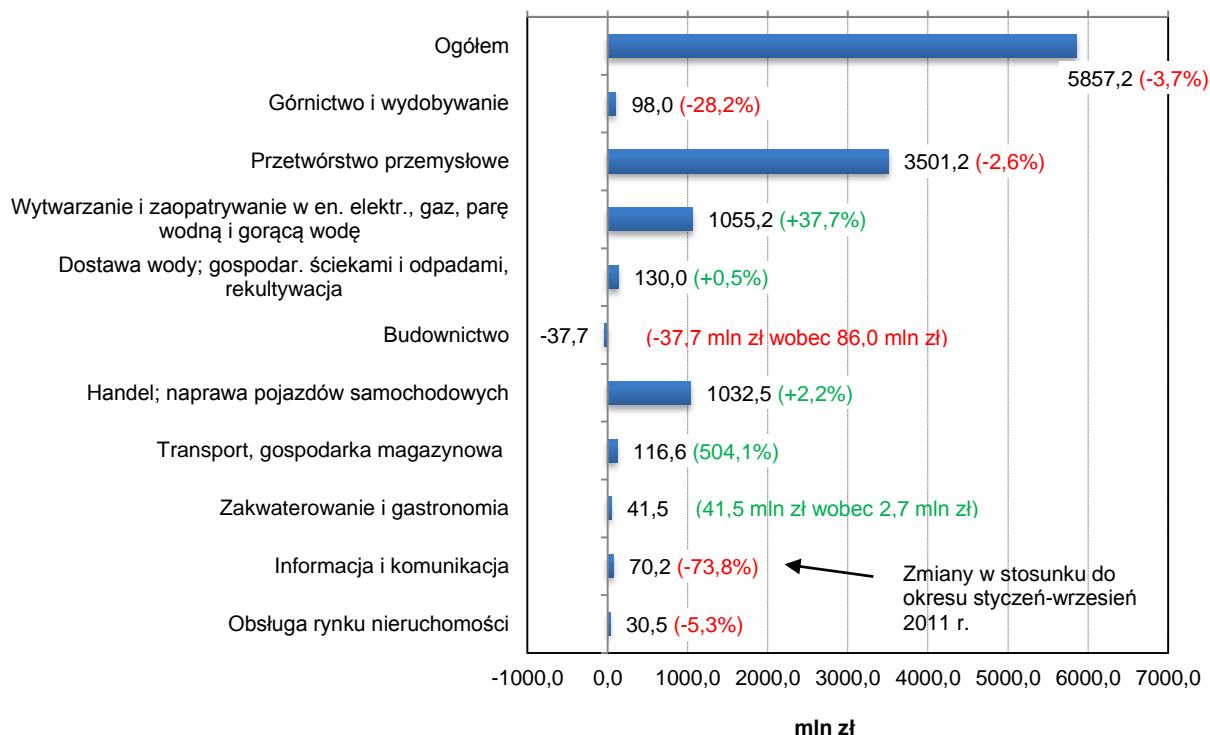
Źródło: Opracowanie własne

Wynik finansowy brutto przedsiębiorstw

W okresie styczeń-wrzesień 2012 r. odnotowano wynik finansowy brutto przedsiębiorstw niższy o 3,7% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wzrost wyniku finansowego brutto towarzyszył sekcji *Zakwaterowanie i gastronomia* (z poziomu 2,7 mln zł w trzech pierwszych kwartałach 2011 r. do 41,5 mln zł). Pięciokrotnie wyższy wynik finansowy brutto zanotowano w sekcji *Transport, gospodarka magazynowa*. Wzrost wyniku zanotowano również w sekcji *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (o 37,7%).

Sekcją, w której odnotowano ujemny wynik finansowy brutto było m. in. *Budownictwo* (z poziomu 86,0 mln zł w okresie styczeń-wrzesień 2011 r. do minus 37,7 mln zł w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.), jak również *Informacja i komunikacja* (o 73,8%) oraz *Górnictwo i wydobywanie* (o 28,2%).

Wykr. 7. Wynik finansowy brutto w województwie małopolskim w wybranych sekcjach PKD w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.

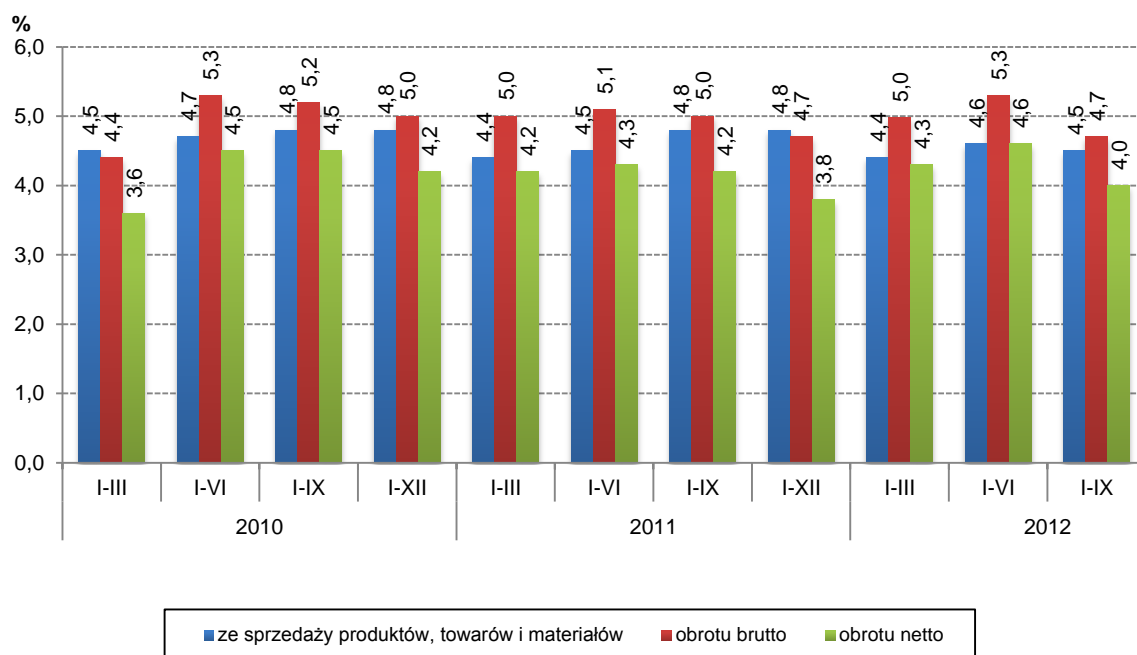

Źródło: Opracowanie własne

W badanych przedsiębiorstwach w województwie małopolskim zaobserwowano pogorszenie wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,8% w okresie styczeń-wrzesień roku poprzedniego do 4,5% w analogicznym okresie 2012 r.), wskaźnika rentowności brutto (z 5,0% do 4,7%) oraz wskaźnika rentowności obrotu netto (z 4,2% do 4,0%). W skali kraju również zanotowano pogorszenie wszystkich wyżej wymienionych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnął wartość 4,4% (wobec 5,5% przed rokiem), wskaźnik rentowności brutto 4,6% (5,6%) oraz rentowności netto 3,8% (4,7%).

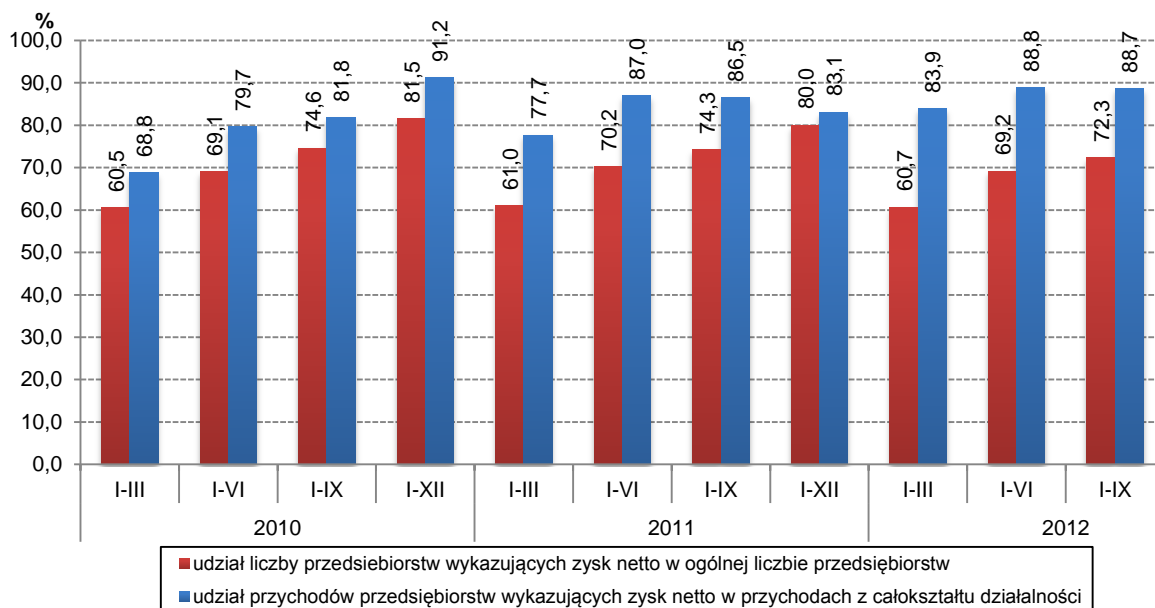
W województwie małopolskim spośród badanych przedsiębiorstw najwyższy wskaźnik rentowności netto zanotowano w sekcjach: *Górnictwo i wydobywanie* (8,5%, wobec 11,5% przed rokiem), *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja* (7,5%, wobec 7,0%), *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (6,8%, wobec 4,7%). Ujemny wskaźnik rentowności obrotu netto wystąpił w sekcji *Budownictwo* (-1,6%, wobec 1,0% przed rokiem).

Wykr. 8. Wskaźniki rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, obrotu brutto i netto.

Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 9. Przedsiębiorstwa wykazujące zysk netto.

Źródło: Opracowanie własne

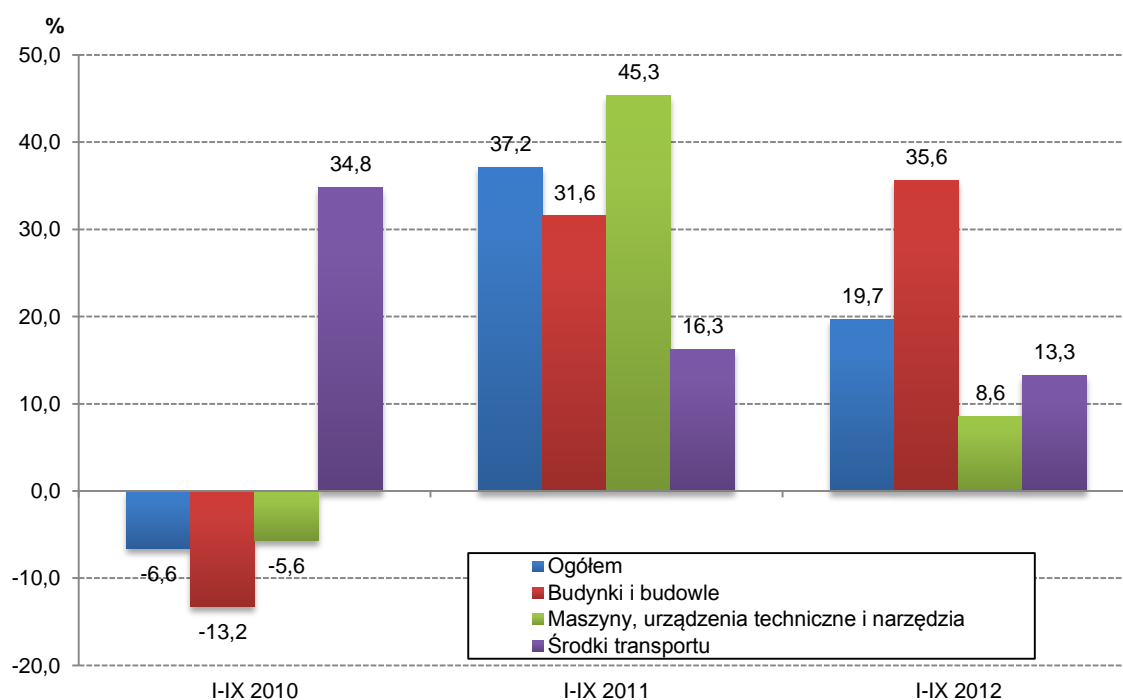
Spośród badanych przedsiębiorstw w województwie małopolskim w okresie styczeń-wrzesień 2012 r. 72,3% wykazało zysk netto, wobec 74,3% przed rokiem, a ich udział w przychodach ogółem wzrósł z 86,5% zanotowanych w okresie styczeń-wrzesień 2011 r. do 88,7% w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.

Rozdział 3. Nakłady inwestycyjne

W trzech pierwszych kwartałach 2012 r. zaobserwowano wyższą aktywność inwestycyjną badanych przedsiębiorstw w województwie małopolskim w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Nakłady inwestycyjne³ (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących wyniosły 4834,9 mln zł i zwiększyły się o 19,7% w ujęciu rocznym.

W analizowanym okresie 2012 r. w województwie małopolskim zanotowano wzrost nakładów na środki trwałe zarówno w grupie *budynki i budowle* (o 35,6% w stosunku do trzech pierwszych kwartałów 2011 r.), *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia* (wzrost o 8,6%), jak i *środki transportu* (wzrost o 13,3%).

Wykr. 10. Nakłady inwestycyjne w województwie małopolskim (w cenach bieżących). Wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w %.

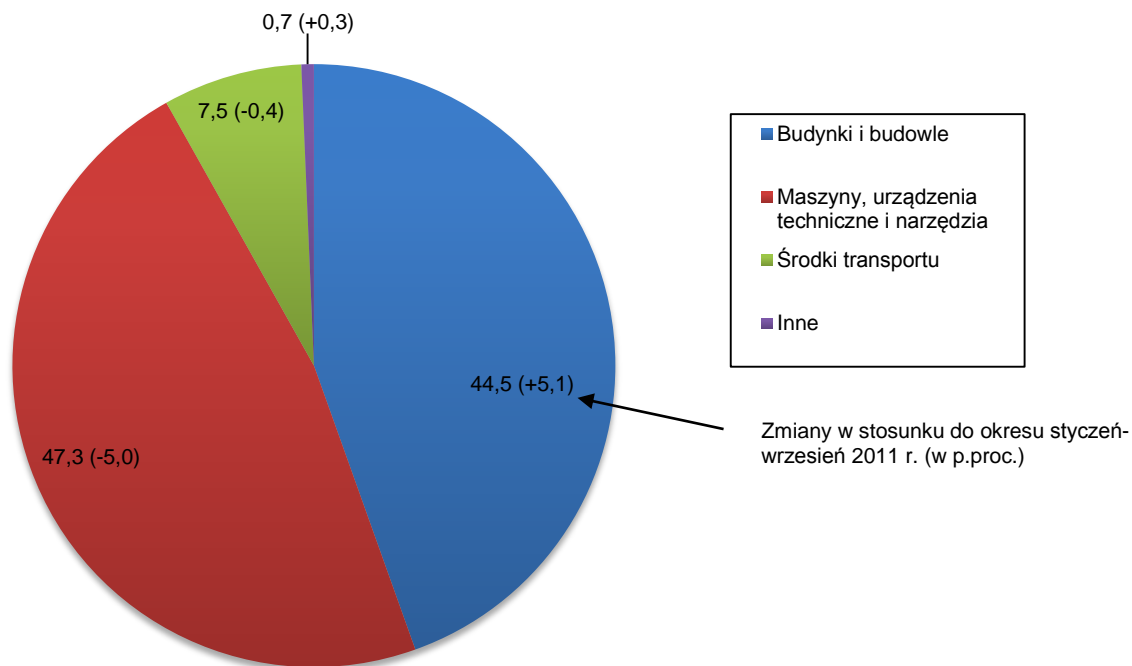
Źródło: Opracowanie własne

Największy udział nakładów inwestycyjnych w strukturze środków trwałych należał do grupy *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia* i wyniósł 47,3% (spadek o 5,0 p.proc. w ujęciu rocznym). Z kolei największa zamiana nastąpiła w grupie *budynki i budowle* (wzrost o 5,1 p.proc.). W omawianym okresie ten rodzaj środka trwałego stanowił 44,5% ogółu

³ Dane o nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

środków trwałych (wzrost o 5,1 p.proc.). Zmalał udział nakładów z przeznaczeniem na środki transportu (spadek o 0,4 p.proc.).

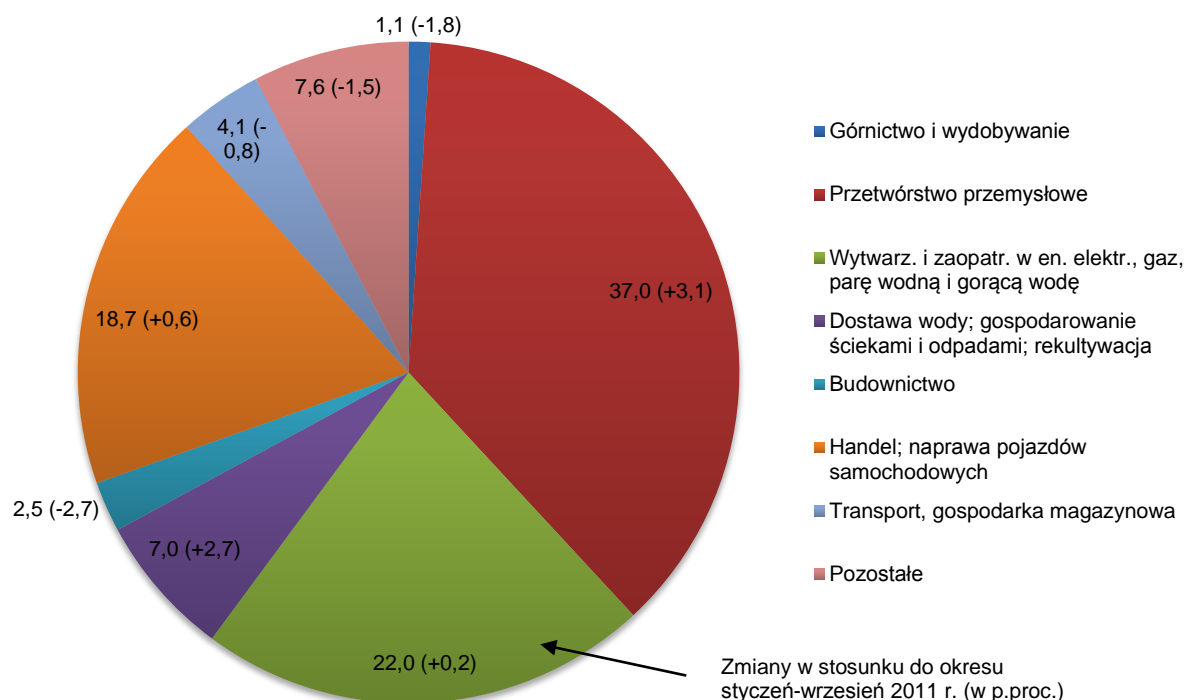
Wykr. 11. Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (w cenach bieżących) w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.

Źródło: Opracowanie własne

Najwięcej nakładów inwestycyjnych w okresie styczeń-wrzesień 2012 r. w województwie małopolskim poniosły przedsiębiorstwa działające w sekcjach: *Przetwórstwo przemysłowe* (37,0% ogółu badanych przedsiębiorstw, wzrost udziału o 3,1 p.proc w ujęciu rocznym), *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (22,0%, wzrost udziału o 0,2 p.proc w ujęciu rocznym) oraz *Handel; naprawa pojazdów samochodowych* (18,7%, wzrost udziału o 0,6 p.proc w ujęciu rocznym).

Wykr. 12. Struktura nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.

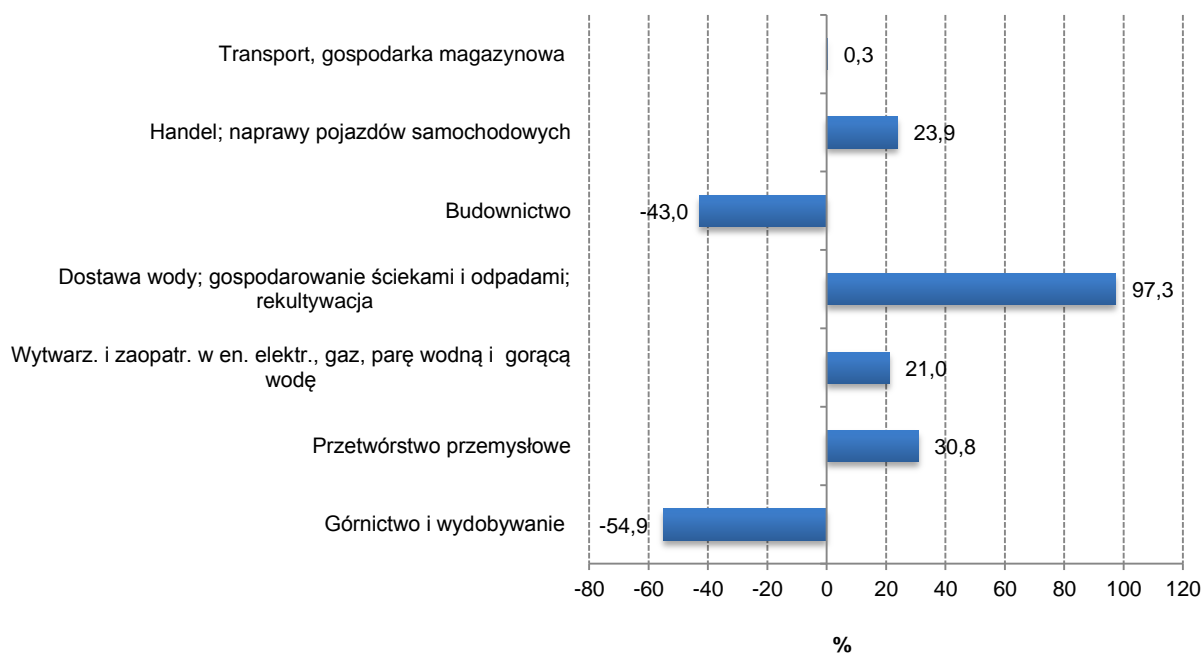

Źródło: Opracowanie własne

Wzrost nakładów w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień 2011 r. notowano m. in. w sekcjach: *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja* (o 97,3%), *Handel i naprawy pojazdów samochodowych* (23,9%), *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (o 21,0%). Sekcja *Przetwórstwo przemysłowe*, mająca największy udział poniesionych nakładów inwestycyjnych w ogóle badanych przedsiębiorstw, zwiększyła nakłady o 30,8% w stosunku do trzech pierwszych kwartałów 2011 r.

W okresie styczeń-wrzesień 2012 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 29,2 tys. nowych inwestycji (o 11,3% mniej w ujęciu rocznym) o łącznej wartości kosztorysowej 2105,6 mln zł (wzrost o 5,4%). Inwestycje polegające na ulepszeniu (tj. przebudowie, rozbudowie, rekonstrukcji lub modernizacji) stanowiły 38,9% liczby wszystkich nowo rozpoczętych inwestycji w województwie małopolskim, z kolei wartość kosztorysowa tych inwestycji stanowiła 43,0% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych w regionie.

Wykr. 13. Nakłady inwestycyjne w wybranych sekcjach PKD w województwie małopolskim w okresie styczeń-wrzesień 2012 r. (w cenach bieżących). Wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w %

Źródło: Opracowanie własne

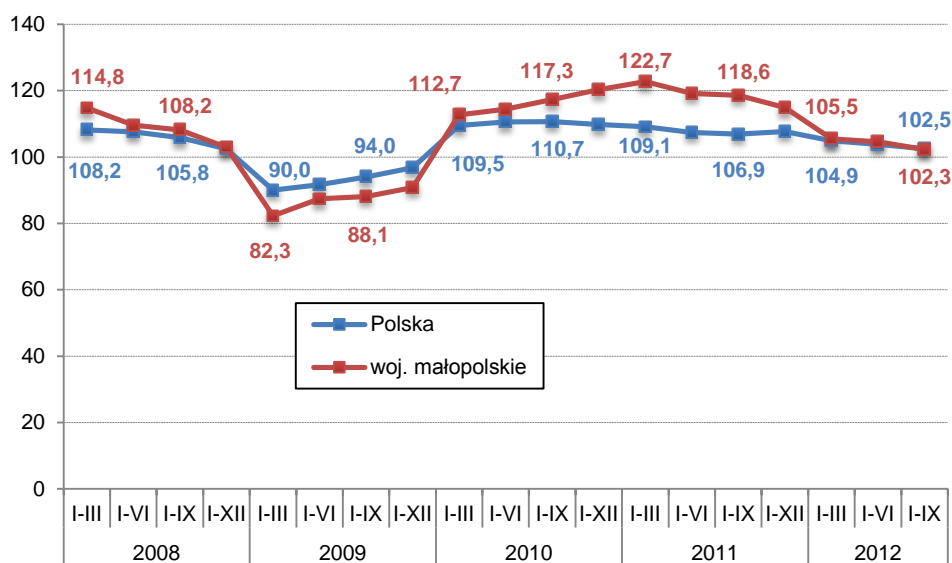
Rozdział 4. Produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu w okresie styczeń-wrzesień 2012 roku wyniosła w województwie małopolskim 55704,9 mln zł. Wartość ta stanowiła 6,6% krajowej produkcji przemysłowej, a dało 6 lokatę wśród wszystkich województw.

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu osiągnięta w okresie styczeń-wrzesień 2012 r. była o 2,3% (w cenach stałych) wyższa od zanotowanej w analogicznym okresie roku 2011. W skali kraju w tym samym okresie wartość produkcji sprzedanej wzrosła o 2,5%.

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w okresie styczeń-wrzesień 2012 r. w województwie małopolskim wyniosła 309,8 tys. zł (w cenach bieżących). Była wyższa o 3,6% (w cenach stałych) niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Wykr. 14. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

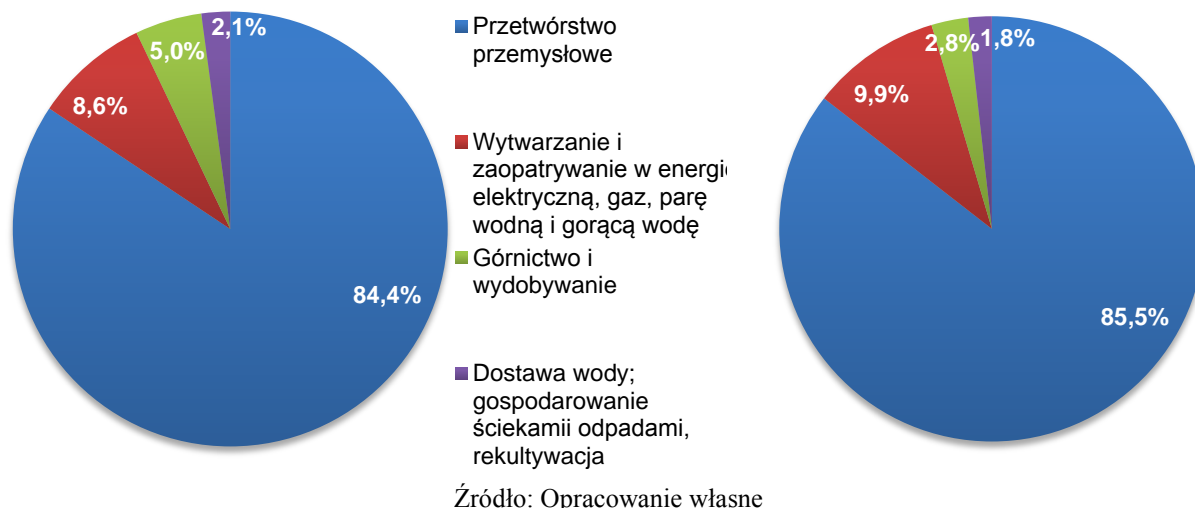
Źródło: Opracowanie własne

Struktura produkcji przemysłowej

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w okresie styczeń-wrzesień 2012 r. w województwie małopolskim złożyła się produkcja w sekcjach:

- *przetwórstwo przemysłowe*: 45738,6 mln zł,
- *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę*: 5513,2 mln zł,
- *dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja* – 1557,9 mln zł,
- *górnictwo i wydobywanie* – 995,2 mln zł.

Wykr. 15. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.
Polska woj. małopolskie

Największy wzrost (w cenach stałych) w okresie styczeń-wrzesień 2012 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego został zanotowany w sekcji *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (o 7,6%, a w skali kraju o 1,5%). Wzrost zanotowano również w *Przetwórstwie przemysłowym* (o 2,2%, w kraju wzrost o 3,0%) i *Dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji* (o 0,3%, w kraju o 0,5%). Spadek wartości produkcji sprzedanej zanotowano natomiast w sekcji *Górnictwo i wydobywanie* (o 6,7%, a w kraju spadek o 6,6%).

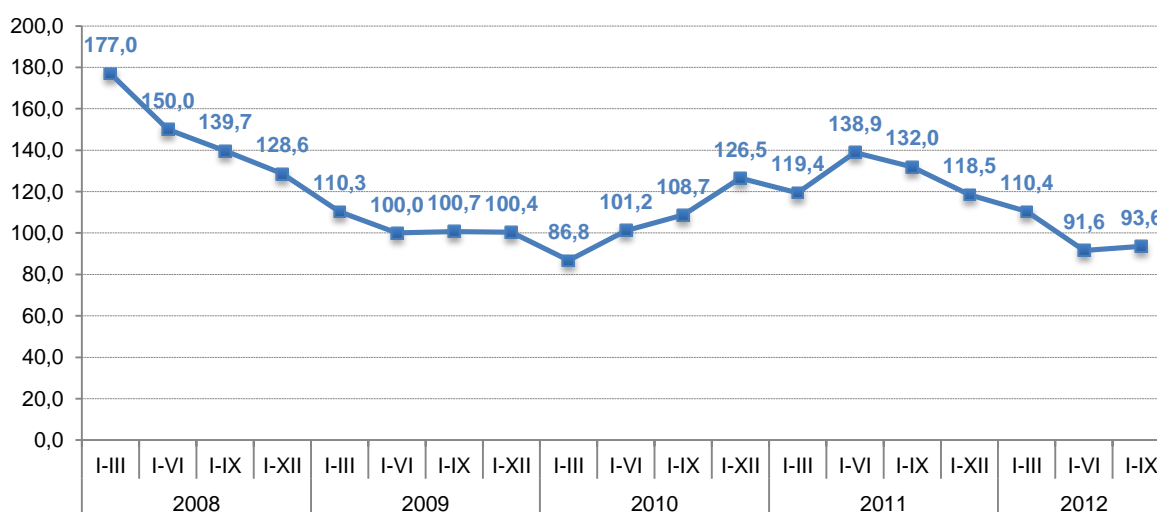
Tabl. 4. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu wg sekcji

Sekcje	2010				2011				2012		
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100										
O g ó ł e m	112,7	114,4	117,3	120,3	122,7	119,2	118,6	114,9	105,5	104,6	102,3
Górnictwo i wydobywanie	75,8	89,5	113,0	124,2	164,3	134,8	115,0	113,6	85,4	90,1	93,3
Przetwórstwo przemysłowe	113,1	115,4	118,3	122,0	125,2	121,0	118,4	113,3	104,0	102,9	102,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodęΔ	116,0	111,4	107,6	104,9	98,9	98,6	131,3	145,5	132,8	137,4	107,6
... Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacjaΔ	121,7	111,4	107,2	101,5	97,5	98,8	100,2	104,1	100,9	100,8	100,3

Źródło: Opracowanie własne

Pierwsze półrocze 2012 roku przyniosło w województwie małopolskim spadek wartości produkcji sprzedanej budownictwa w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku – spadek ten wyniósł 6,4% (w cenach bieżących). W skali kraju wystąpił natomiast wzrost o 3,8%. Województwo małopolskie zajmowało czwarte miejsce w kraju pod względem wartości produkcji sprzedanej budownictwa.

Ogólna wartość produkcji sprzedanej budownictwa wyniosła w okresie styczeń-wrzesień 2012 roku 5986,4 mln zł, a przychód ze sprzedaży produkcji budowlanej na jednego zatrudnionego wynosił 225655,4 zł.

Wykr. 16. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Źródło: Opracowanie własne

Wartość produkcji budowlano-montażowej w analizowanym okresie wyniosła 6068,8 mln zł, co stanowiło 58,8% ogólnej wartości sprzedaży budownictwa. W porównaniu z analogicznym okresem roku 2011 wartość produkcji budowlano-montażowej zwiększyła się o 1,4% (w cenach bieżących).

Przeciętne zatrudnienie w budownictwie wyniosło w okresie styczeń-wrzesień 2012 roku 45,8 tys. osób, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w tej sekcji wyniosło 3188,57 zł.

Rozdział 5. Rynek pracy

W trzech pierwszych kwartałach 2012 r. na rynku pracy województwa małopolskiego w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego zaobserwowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (o 0,5%), przy jednoczesnym spadku tego wskaźnika w relacji do stanu z pierwszego półrocza (o 0,2%). Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło w okresie I-III kwartał 2012 r. 440,7 tys. osób. W kraju w okresie I-III kwartał 2012 r. przeciętne zatrudnienie w relacji do analogicznego okresu ubiegłego roku było wyższe o 0,3%. W województwie małopolskim w stosunku rocznym wzrost zatrudnienia miał miejsce większości sekcji PKD (z wyjątkiem m.in. sekcji *Zakwaterowanie i gastronomia* oraz *Przetwórstwo przemysłowe*). Podobne tendencje odnotowano w kraju, gdzie jednak uwidocznił się także spadek zatrudnienia w *Obsłudze rynku nieruchomości* oraz w *Administrowaniu i działalności wspierającej*.

W stosunku do stanu sprzed roku w III kwartale 2012 r. zwiększyła się w województwie małopolskim liczba zarejestrowanych bezrobotnych, ale z urzędów pracy wyrejestrowano ich także nieco więcej niż przed rokiem. Podobne zjawiska zaobserwowano także w skali ogólnokrajowej.

W końcu września 2012 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa małopolskiego wyniosła 147,8 tys. osób, tym samym zwiększyła się w ujęciu rocznym o 9,3%, czyli o 12,5 tys. osób. Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła w tym okresie 10,6% i była wyższa w ujęciu rocznym (o 0,7 p.proc.), jak i w skali kwartału (o 0,1 p.proc.). W tym czasie w skali kraju stopa bezrobocia wyniosła 12,4% i wzrosła o 0,6 p.proc. w porównaniu do stanu w końcu września 2011 r. W następstwie tego w ujęciu regionalnym województwo małopolskie po raz kolejny zachowało czwartą pod względem wysokości stopy bezrobocia lokatę, za województwami: wielkopolskim (9,1%, wzrost o 0,5 p.proc. r/r), mazowieckim (10,2%, wzrost o 0,7 p.proc. r/r) i śląskim (10,4%, wzrost o 0,8 p.proc. r/r).

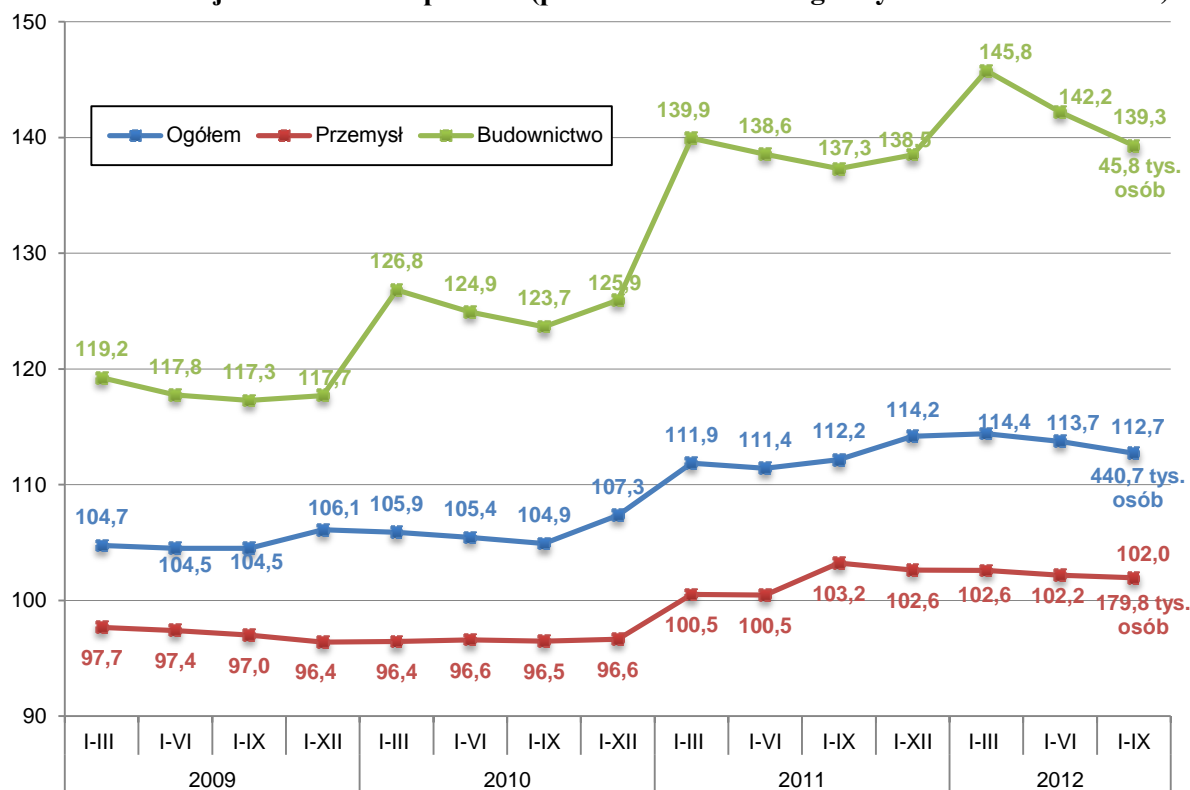
W relacji do stanu we wrześniu minionego roku odnotowano większą liczbę nowo rejestrujących się bezrobotnych niż osób wyłączonych z ewidencji. Pracodawcy zaproponowali jednak osobom bezrobotnym więcej ofert pracy niż przed rokiem.

Zatrudnienie

W trzech pierwszych kwartałach 2012 r. przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 440,7 tys. osób. W *Przemysle* zatrudnionych było 179,8 tys. osób, a w *Budownictwie* 45,8 tys. W odniesieniu do stanu sprzed roku zatrudnienie w *Przemysle* spadło o 1,2% natomiast w *Budownictwie* wzrosło o 1,4% (wykres 17).

Najwyższy wzrost zatrudnienia w ujęciu rocznym odnotowano w *Informacji i komunikacji* (o 8,1%, do 14,9 tys. osób) oraz *Transporcie i gospodarce magazynowej* (o 7,8%, do 19,5 tys. osób). Spadek zatrudnienia wystąpił natomiast w *Zakwaterowaniu i gastronomii* (o 9,0%, do 12,1 tys. osób) *Wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (o 4,7%, do 17,8 tys. osób) oraz *Przetwórstwie przemysłowym* (o 1,2%, do 149,5 tys. osób). W *Handlu; naprawie pojazdów samochodowych* zatrudnionych było w okresie styczeń-wrzesień 2012 r. przeciętnie 114,6 tys. osób, a w *Administrowaniu i działalności wspierającej* 20,1 tys. osób (odpowiednio o 0,9% i 3,9% więcej niż przed rokiem).

Wykr. 17. Dynamika przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (podstawa stała: analogiczny okres roku 2007=100)

Źródło: Opracowanie własne

Bezrobocie

W końcu września 2012 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 147,8 tys. osób i była o 1,8% wyższa niż w końcu czerwca 2012 r. oraz o 9,3% wyższa niż w końcu września 2011 r. (wykres 18).

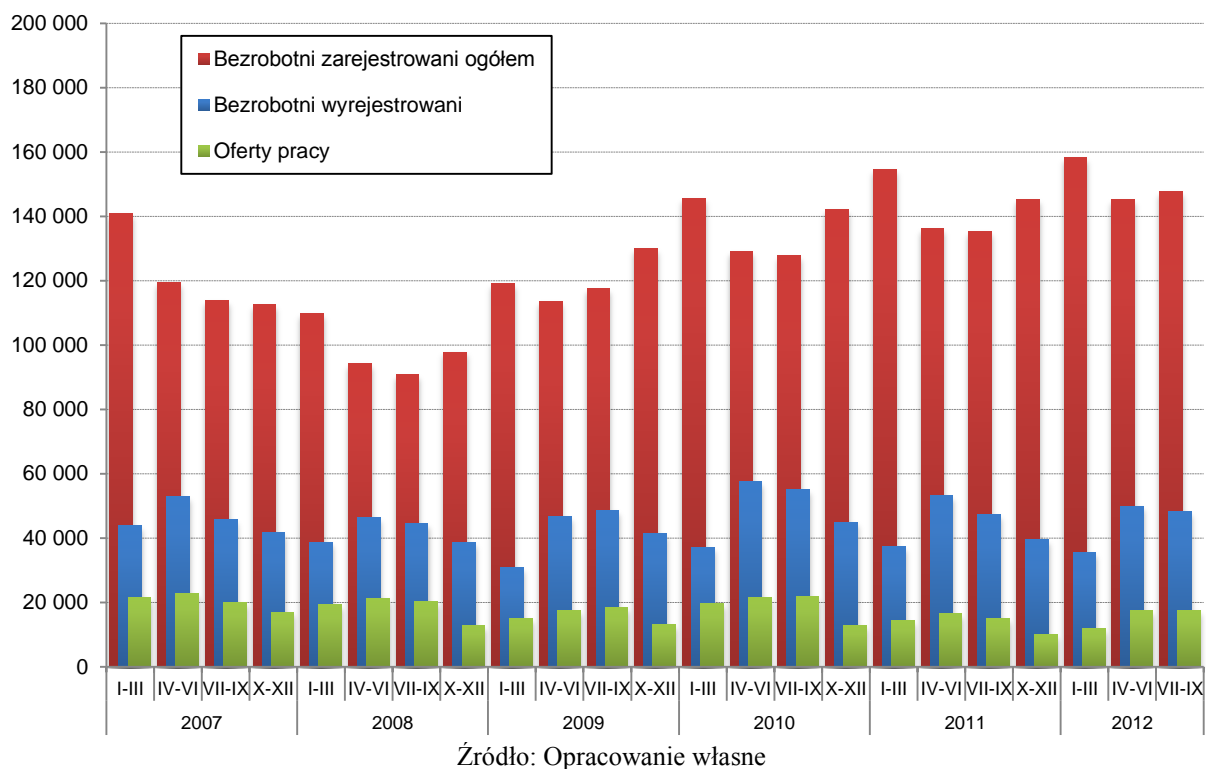
Trudna sytuacja na rynku pracy w Małopolsce w III kwartale dotyczyła nadal przede wszystkim ludzi młodych (tj. do 34 roku życia), których udział w ogóle osób bezrobotnych według stanu na koniec września 2012 r. wzrósł względem stanu na koniec I półrocza o 1,1 p.proc. (do 55,2%), a także osób bez stażu pracy lub posiadających niewielki staż pracy (do 5 lat) - stanowili oni 60,0% ogółu zarejestrowanych (o 1,2 p.proc. więcej niż przed kwartałem).

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowili w końcu III kwartału 2012 r. 89,8% ogółu. Do grupy tej zaliczane są m.in.: osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem zwiększył się w skali roku o 0,8 p.proc. (do 48,3%), bezrobotni powyżej 50 roku życia (wzrost o 0,6 p.proc. do 18,6%) oraz osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (wzrost o 0,1 p.proc. do 5,5%). Zmniejszył się natomiast udział niepełnosprawnych (spadek o 0,2 p.proc. do 5,1%), bezrobotnych do 25 roku życia (spadek o 1,3 p.proc. do 25,5%) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (spadek o 1,0 p.proc. do 24,2%), które to grupy również zaliczane są do grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

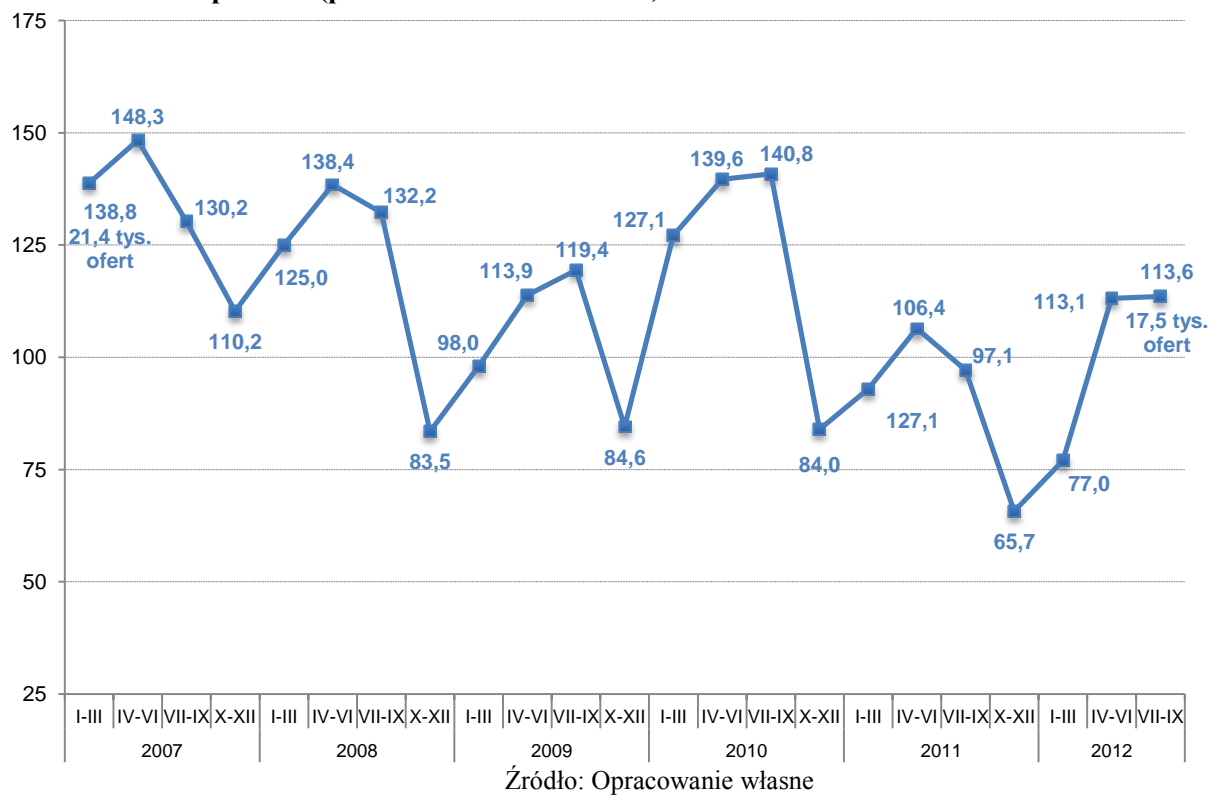
W okresie lipiec-wrzesień 2012 r. w urzędach pracy województwa małopolskiego zarejestrowano 50,9 tys. nowych bezrobotnych, a zatem ich liczba zwiększyła się o 9,8% w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. 68,7% nowo zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły w III kwartale 2012 r. osoby rejestrujące się po raz kolejny (wobec 68,9% rok wcześniej). Jednocześnie z ewidencji urzędów pracy wyłączono w tym samym czasie o 2,4% osób więcej niż w roku 2011 - w III kwartale 2012 r. zostało wyrejestrowanych 48,3 tys. osób, zaś w III kwartale 2011 r. 47,2 tys. Odsetek osób wykreślonych z rejestrów z powodu podjęcia pracy wyniósł 43,3% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych wobec 44,0% rok wcześniej.

W okresie lipiec-wrzesień 2012 r. zgłoszono do urzędów pracy o 6,9% więcej ofert, niż w analogicznym okresie 2011 r.; 82,% spośród nich pochodziło z sektora prywatnego (wobec 85,8% przed rokiem). Dynamika liczby ofert pracy wzrosła o 16,4 w stosunku do odnotowanej przed rokiem i o 0,4 względem odnotowanej w poprzednim kwartale (wykres 19).

Wykr. 18. Bezrobocie rejestrowane w województwie małopolskim

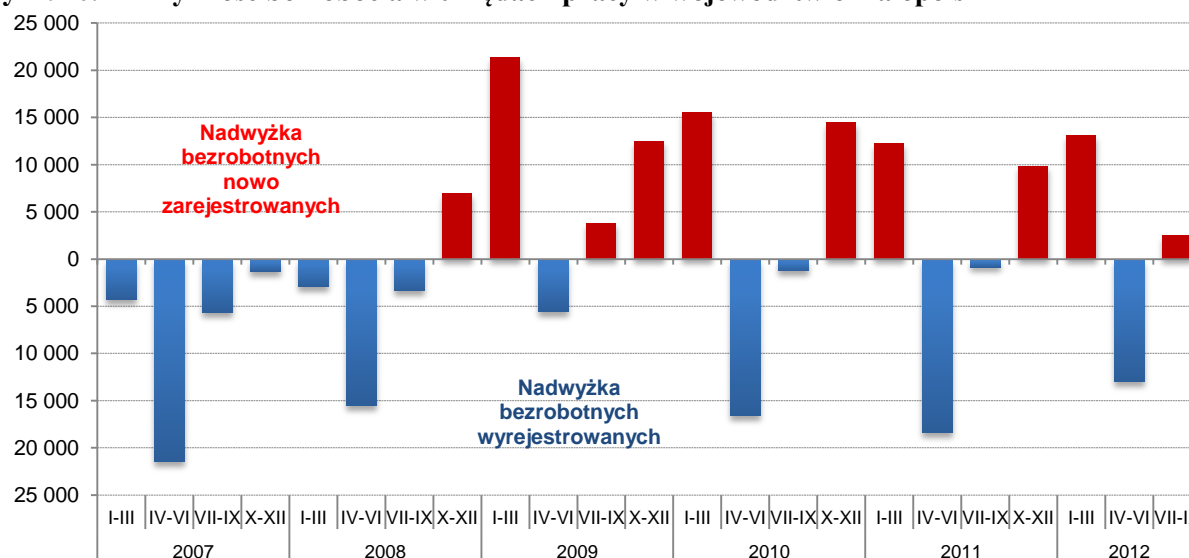
Wykr. 19. Dynamika liczby ofert pracy dla bezrobotnych w urzędach pracy w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2006)

O stanie bezrobocia decyduje płynność bezrobocia, czyli wzajemne relacje napływu i odpływu osób bezrobotnych. Płynność bezrobocia to różnica między liczbą bezrobotnych nowo zarejestrowanych (napływem bezrobotnych) a liczbą bezrobotnych wyrejestrowanych (odpływem bezrobotnych). Dodatnia wartość oznacza, że więcej bezrobotnych zostało zarejestrowanych w urzędach pracy niż zdołało się z nich wyrejestrować. Ujemna wartość wskazuje z kolei, że więcej bezrobotnych zostało wyrejestrowanych niż zarejestrowanych.

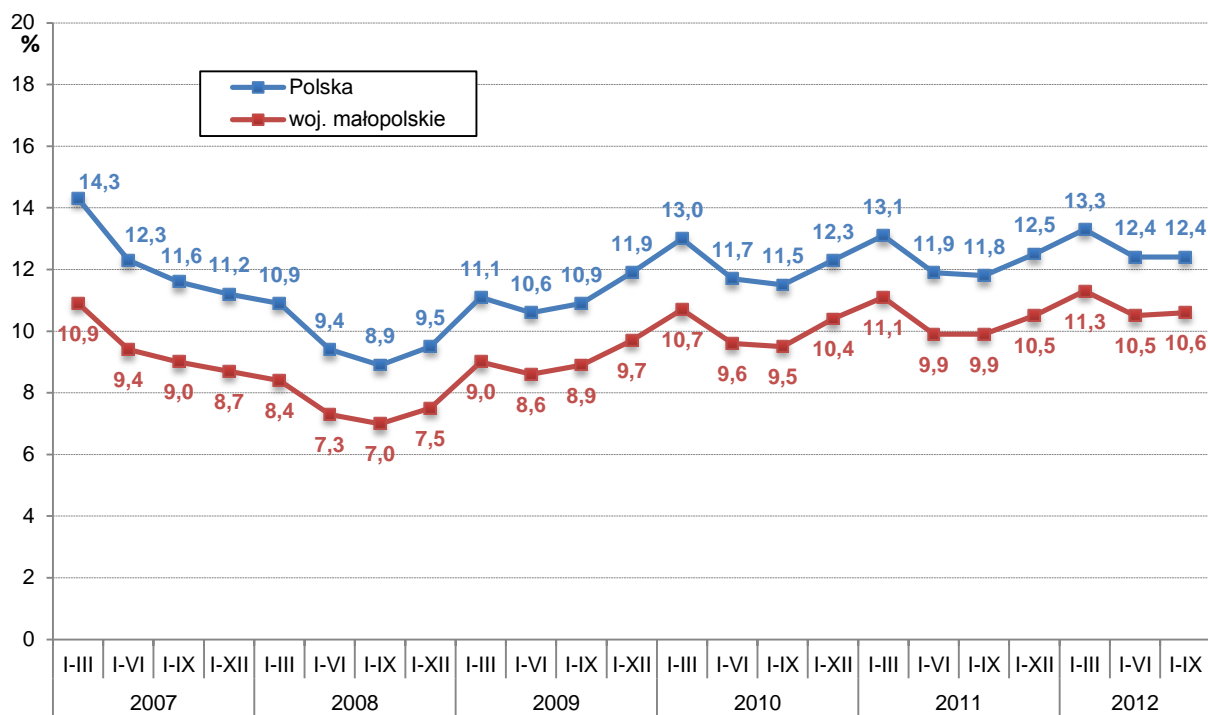
Jak pokazuje wykres 4, lata 2009-2011 były pod względem napływu bezrobotnych znacznie bardziej niekorzystne niż rok 2008 i lata poprzednie. Tylko w II kwartale 2009 r. oraz II i III kwartale lat 2010 i 2011 płynność bezrobotnych przyjęła wartość ujemną, przy czym w III kwartale lat 2010 i 2011 nadwyżka bezrobotnych wyrejestrowanych nad nowo zarejestrowanymi była niewielka (odpowiednio: 1,3 tys. w III kwartale 2010 r. i 0,9 tys. w III kwartale 2011 r.). Wysokie były natomiast dodatnie wartości płynności bezrobotnych w pierwszych i ostatnich kwartałach lat 2009-2011 (9,9 tys. – 21,4 tys.). I kwartał 2012 r. także przyniósł nadwyżkę nowo zarejestrowanych bezrobotnych nad bezrobotnymi wyrejestrowanymi o czwartej co do wielkości wartości w całym badanym okresie (13,1 tys.). W II kwartale tego roku, choć odnotowano ujemną wartość płynności bezrobotnych na poziomie 12,9 tys., była ona niższa od wartości z analogicznych kwartałów lat poprzednich (za wyjątkiem najgorszego pod względem płynności bezrobocia w badanym okresie 2009 r.). III kwartał bieżącego roku przyniósł ponowną nadwyżkę nowo zarejestrowanych bezrobotnych na poziomie 2,6 tys.

Wykr. 20. Płynność bezrobocia w urzędach pracy w województwie małopolskim

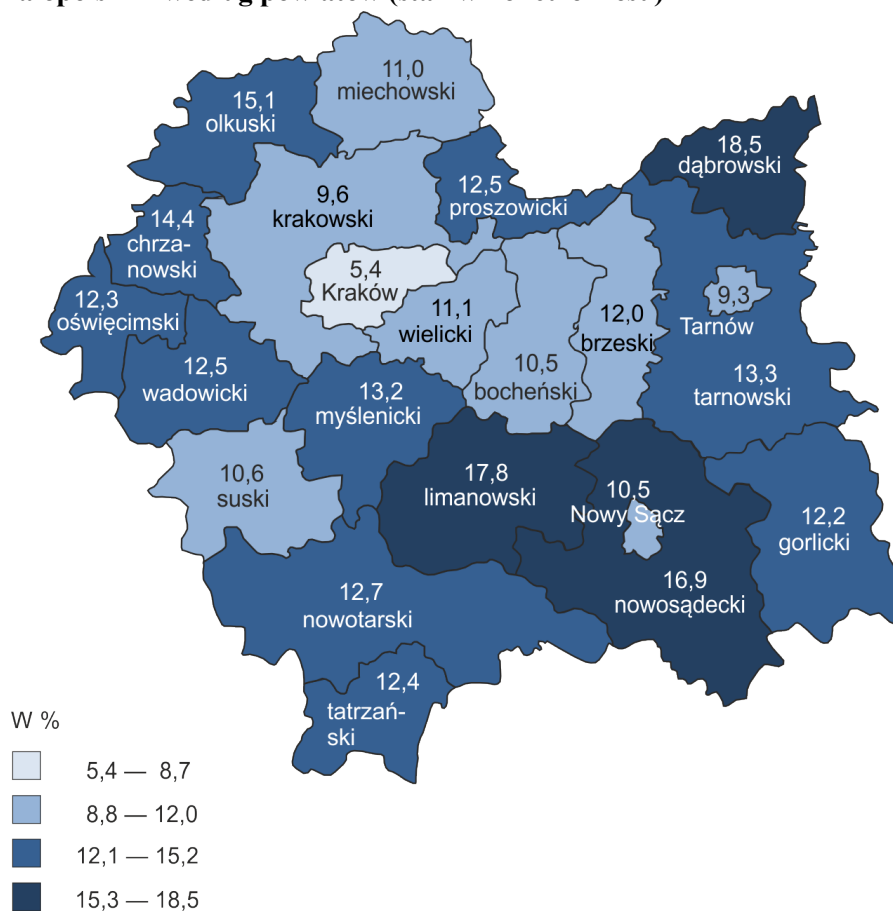
Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 21. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce i województwie małopolskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania MPiPS-01

Wykr. 22. Stopa bezrobocia rejestrowanego w III kwartale 2012 r. w województwie małopolskim według powiatów (stan w końcu okresu)

Źródło: Opracowanie własne

Stopa bezrobocia w województwie małopolskim podlega podobnym do średniej krajowej wahaniom, utrzymując się jednocześnie stale na niższym od niej poziomie. W końcu III kwartału 2012 r. różnica pomiędzy tymi dwoma wartościami wyniosła 1,8 p.proc. na korzyść województwa małopolskiego, kolejny raz zmniejszając się jednak o 0,1 p.proc. w stosunku do poprzedniego kwartału. (wykres 21).

Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 13,1 p.proc. i zmniejszyła się o 0,6 p.proc. względem poprzedniego kwartału (i o 0,5 p.proc. w skali roku). Najwyższą na koniec września 2012 r. stopę bezrobocia w regionie odnotowano, podobnie jak przed kwartałem, w powiatach: dąbrowskim (18,5%), limanowskim (17,8%) i nowosądeckim (16,9%). Jednocześnie w powiecie dąbrowskim stopa bezrobocia po raz kolejny spadła w stosunku do stanu sprzed kwartału – spadek względem stanu z końca czerwca 2012 r. wyniósł 0,5 p.proc. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano natomiast ponownie w Krakowie, gdzie wyniosła ona 5,4% wzrastając tym samym o 0,1 p.proc. w stosunku do poprzedniego kwartału i 0,8 p.proc. względem stanu sprzed roku (wykres 22).

W skali roku stopa bezrobocia wzrosła w większości powiatów w województwie (w 20 spośród wszystkich 22 powiatów i miast na prawach powiatu) – najsilniej w powiatach: chrzanowskim i nowotarskim (po 1,6 p.proc.), bocheńskim, proszowickim i tatrzańskim, (po 1,5 p.proc.) oraz suskim i wadowickim (po 1,1 p.proc.). Spadki natomiast odnotowano jedynie w powiatach: krakowskim (o 0,8 p.proc.) i gorlickim (0,1). W żadnym powiecie województwa wskaźnik nie zdołał utrzymać się na poziomie sprzed roku.

W trzynastu spośród powiatów i miast na prawach powiatu województwa małopolskiego liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu III kwartału 2012 r. przekroczyła próg 5 tys. osób, a w dwóch z nich była wyższa od 10 tys. osób.

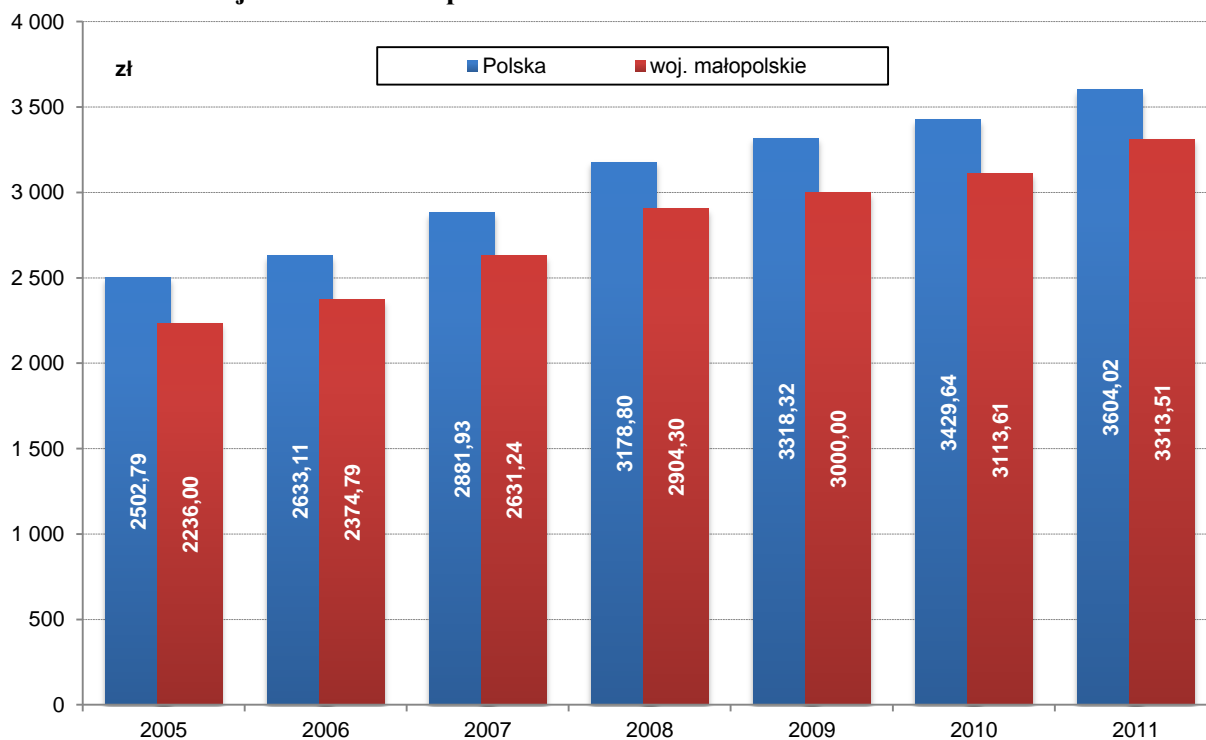
Na koniec września 2012 r. mediana stopy bezrobocia w małopolskich powiatach i miastach na prawach powiatu wyniosła 12,4%, co oznacza, że 11 powiatów województwa miało stopę bezrobocia niższą niż 12,4%, zaś pozostałe 11 wyższą lub równą tej wartości. Dla porównania przed kwartałem wartość mediany w województwie wyniosła 11,9%, a przed rokiem (na koniec września 2011 r.) 11,2%, natomiast mediana stopy bezrobocia we wszystkich polskich powiatach i miastach na prawach powiatu wynosiła w analogicznych okresach czasu odpowiednio: 14,5% (koniec września 2012 r.), 14,4% (koniec czerwca 2012 r.) i 13,7% (koniec września 2011 r.).

Rozdział 6. Wynagrodzenia

W 2011 r. średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w regionie osiągnęło poziom 3313,51 zł, co dało 6,4% wzrost w odniesieniu do roku 2010. Tym samym tempo wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie małopolskim było wyższe niż rok wcześniej - w 2010 r. wzrosło o 3,8% w stosunku rocznym. Z kolei w Polsce przeciętna płaca brutto wzrosła w tym czasie o 5,1% i wyniosła w 2011 r. 3604,02 zł.

W województwie małopolskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3881,85 zł i było o 1,0% niższe od zanotowanego w 2010 r. Natomiast w sektorze prywatnym przeciętna płaca osiągnęła wartość 3260,21 zł i zwiększyła się 8,1% w odniesieniu do poprzedniego roku.

Wykr. 23. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Polsce i w województwie małopolskim

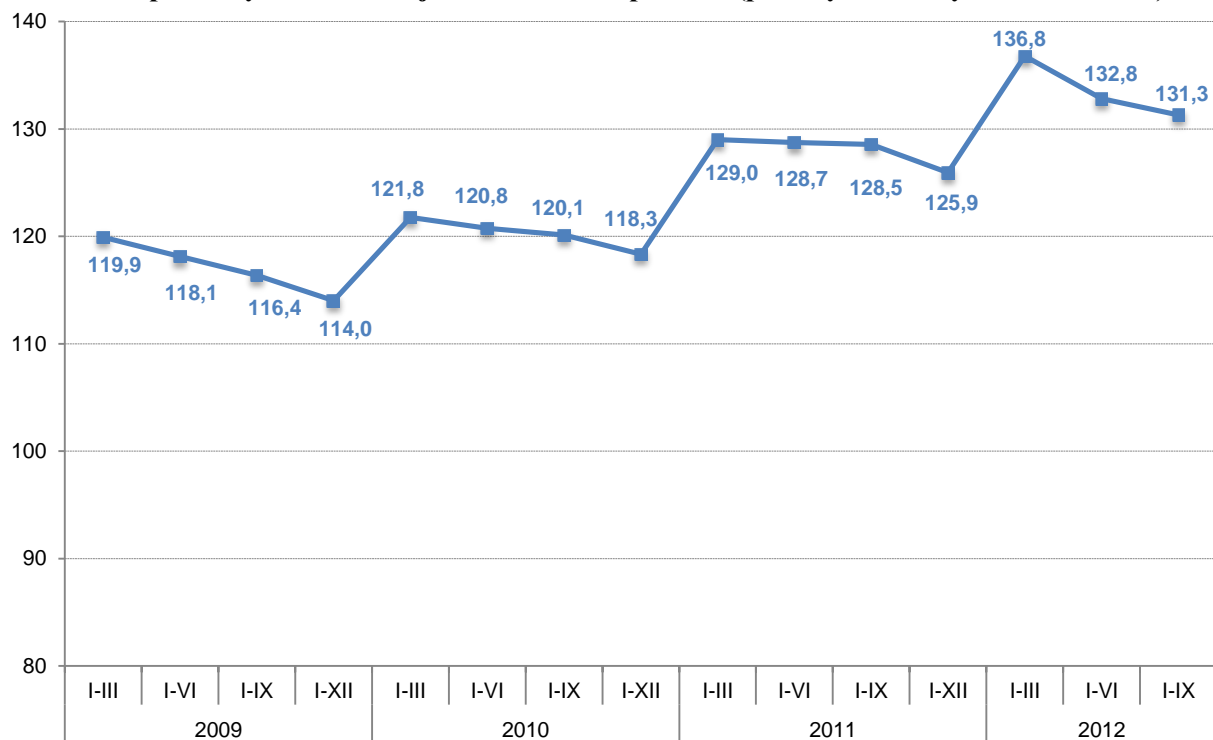

Źródło: Opracowanie własne

Tabl. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim

Okres	2008	2009	2010	2011	2012
I	2 720,99	2 939,21	2 946,10	3 100,99	3 351,00
II	2 734,18	2 854,04	2 905,67	3 088,65	3 253,82
III	2 938,15	3 071,85	3 170,94	3 372,49	3 544,67
IV	2 864,73	2 983,11	3 087,33	3 261,12	3 373,64
V	2 790,98	2 891,01	3 017,75	3 213,02	3 314,69
VI	2 951,53	3 139,11	3 135,70	3 357,63	3 371,93
VII	2 975,88	3 008,51	3 122,05	3 242,56	3 350,99
VIII	2 894,20	2 982,94	3 105,77	3 273,04	3 356,77
IX	2 919,45	2 992,18	3 128,69	3 328,06	3 345,83
X	2 978,78	2 977,29	3 109,86	3 317,28	
XI	2 984,70	3 084,70	3 191,89	3 352,03	
XII	3 072,78	3 152,31	3 378,53	3 477,36	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

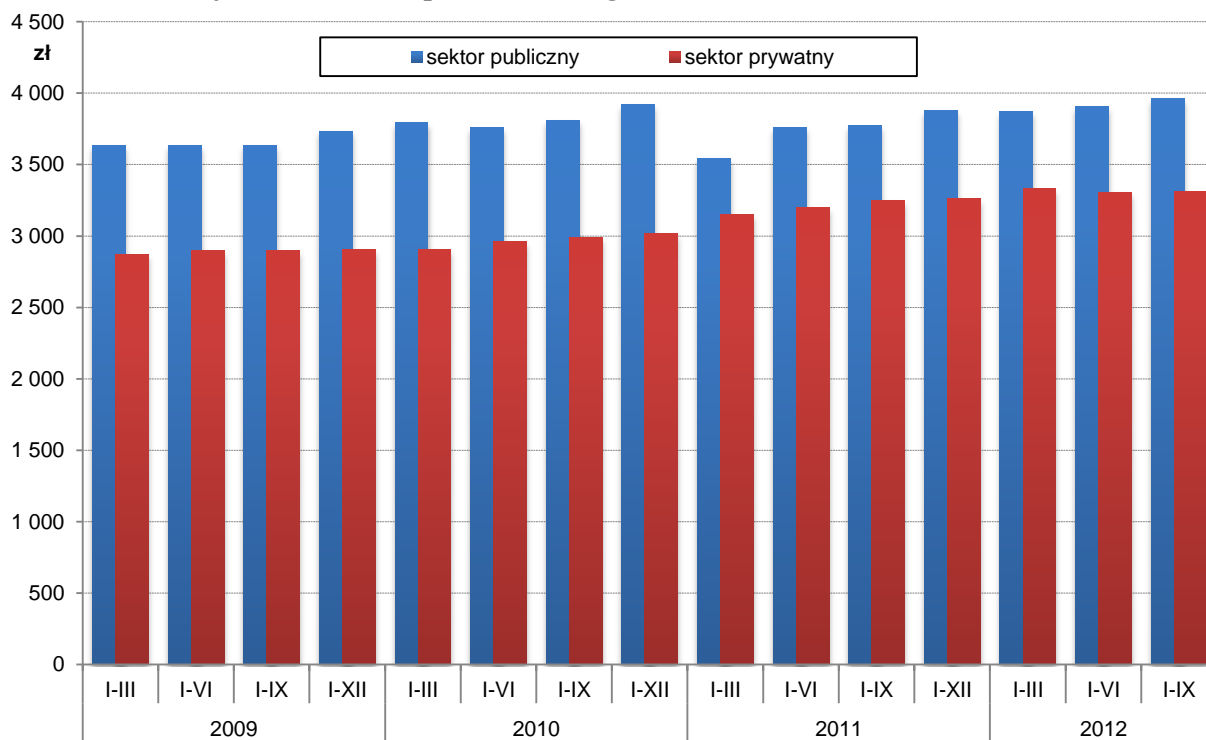
Wykr. 24. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (przeciętne miesięczne 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

We wrześniu 2012 r. średnie wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim wyniosło 3345,83 zł, co stanowiło 91,9% średniej krajowej. W odniesieniu do sierpnia 2012 r. wynagrodzenie zmniejszyło się o 0,3%, natomiast w ujęciu rocznym było wyższe o 0,5%. Jeśli chodzi o przeciętne wynagrodzenie w kraju we wrześniu 2012 r. to wyniosło ono 3640,84 zł. W porównaniu z poprzednim miesiącem jego wartość spadła o 1,2%, natomiast w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. wzrosła o 1,6%.

Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto odnotowana w okresie styczeń - wrzesień 2012 r. wyniosła 131,3. Oznacza to wzrost wspomnianego wynagrodzenia o 31,3% w porównaniu z analogicznym okresem 2007 r.

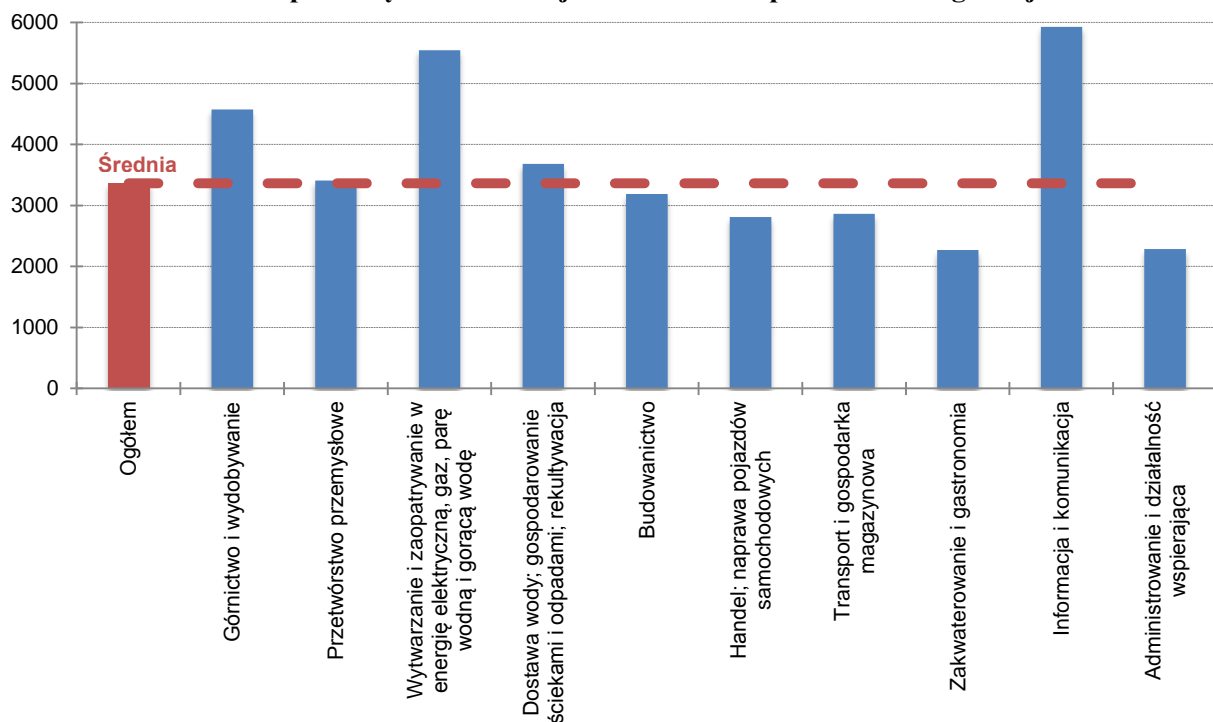
Wykr. 25. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sektorów własności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

W województwie małopolskim przeciętna płaca brutto w okresie styczeń – wrzesień 2012 r. w sektorze prywatnym wyniosła 3312,94 zł i w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r. wzrosła o 14,4%. W tym samym czasie w województwie małopolskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3964,76 zł i zwiększyło się o 9,0% w stosunku do okresu styczeń – wrzesień 2009.

Wykr. 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w okresie styczeń – wrzesień 2012 r. w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sekcji PKD

Źródło: Opracowanie własne

Porównując okres styczeń – wrzesień 2012 r. do analogicznego okresu roku poprzedniego można zaobserwować wzrost wynagrodzeń w większości sekcji sektora przedsiębiorstw w regionie. Przeciętne płace najbardziej wzrosły w *Administrowaniu i działalności wspierającej* (o 9,1%), *Zakwaterowaniu i gastronomii* (o 5,5%), jak również w *Dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji* (o 4,5%). Natomiast spadek wynagrodzeń wystąpił tylko w sekcji *Budownictwo* (o 5,1%).

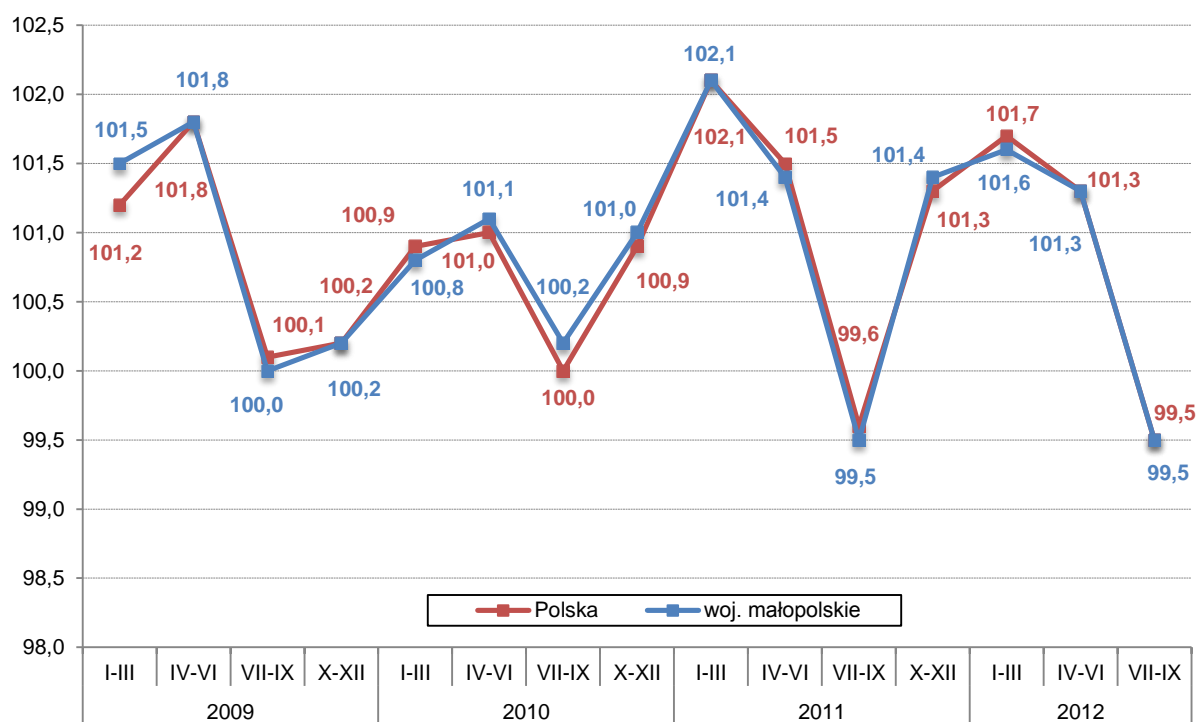
Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w analizowanym okresie roku 2012 odnotowano w sekcjach: *Informacja i komunikacja*, gdzie wyniosło ono 5930,25 zł, *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* – 5547,13 zł, oraz *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* – 4938,46 zł. Z kolei najniższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia zaobserwowano w sekcjach: *Zakwaterowanie i gastronomia* – 2268,84 zł, *Administrowanie i działalność wspierająca* – 2284,84 zł oraz *Pozostała działalność usługowa* – 2687,47 zł. Stanowiły one odpowiednio: 38,3%, 38,5% i 45,3% maksymalnego wynagrodzenia uzyskanego w sekcji *Informacja i komunikacja*.

Rozdział 7. Konsumpcja

Począwszy od roku 2009 wartość wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla województwa małopolskiego kształtowała się na podobnym poziomie jak dla całego kraju. Największa różnica widoczna była w pierwszym kwartale 2009 roku, kiedy to inflacja w regionie przewyższyła inflację krajową.

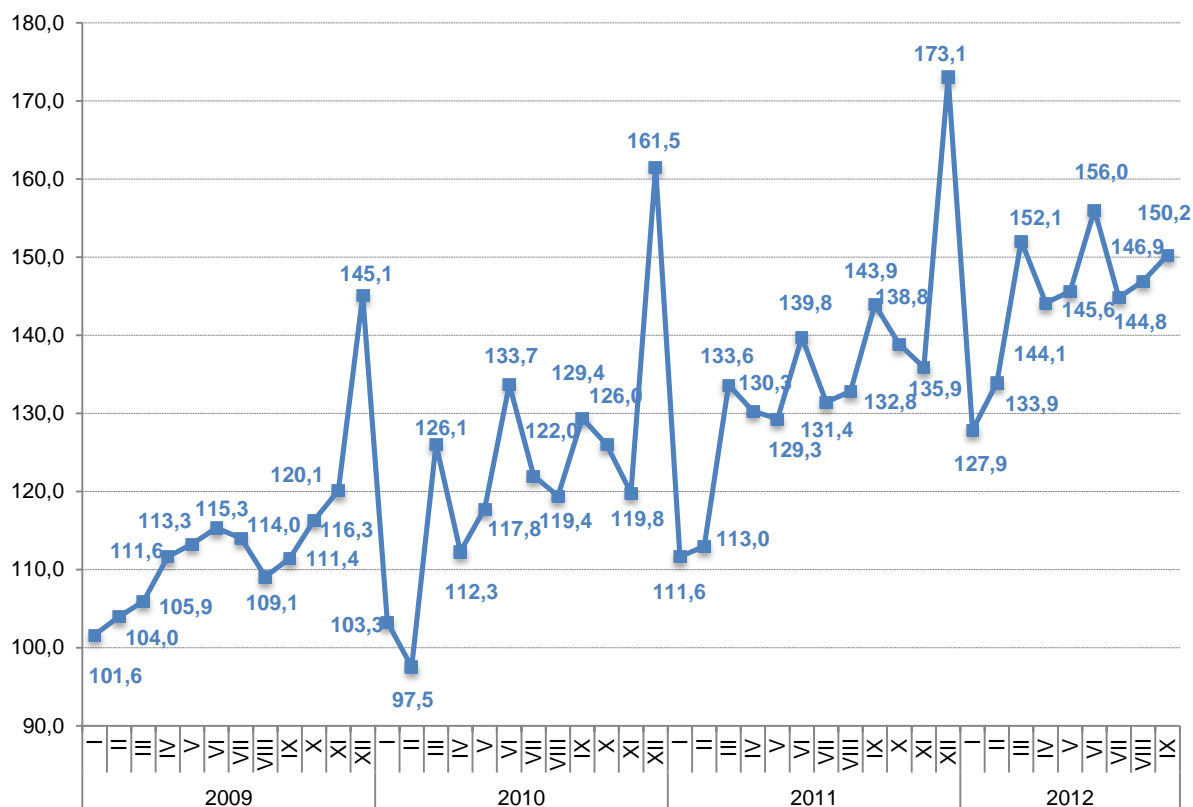
W III kwartale 2012 r. w Polsce jak i w województwie małopolskim wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 99,5. W porównaniu z II kwartałem 2012 r. w obu przypadkach nastąpił spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,5%.

Wykr. 27. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie małopolskim i w Polsce (poprzedni kwartał = 100)

Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 28. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów w województwie małopolskim (podstawa stała I 2008 = 100)

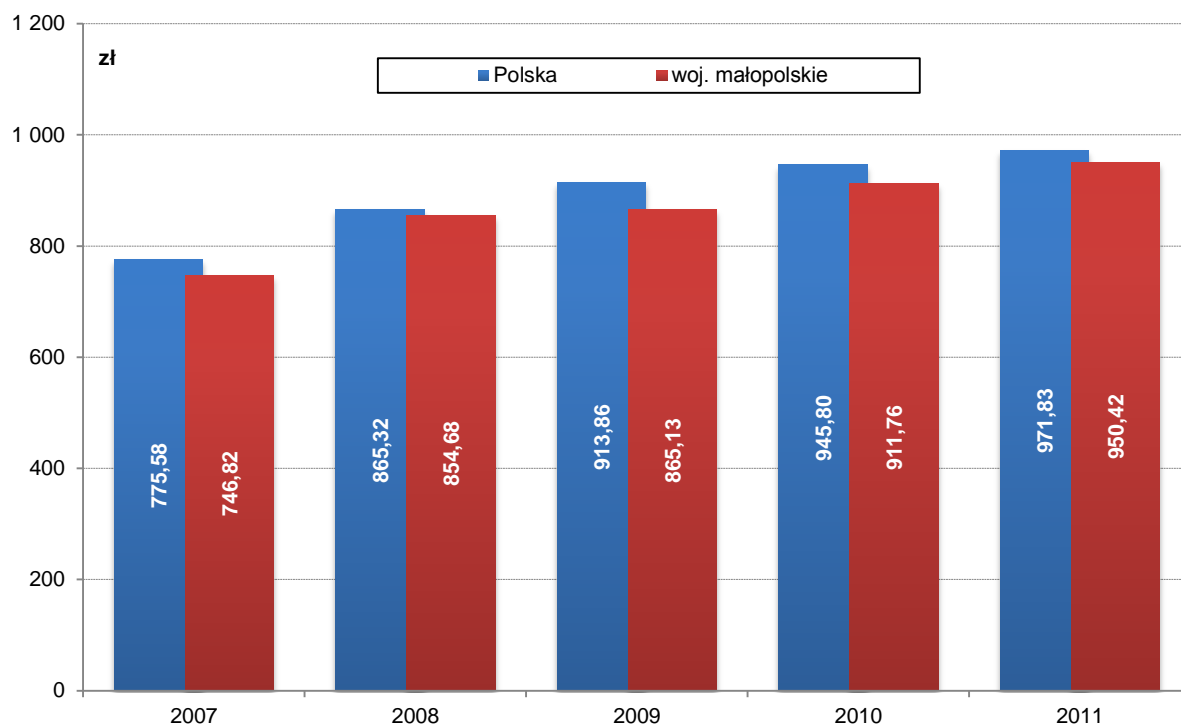

Źródło: Opracowanie własne

W miesięcznej dynamice sprzedaży detalicznej towarów można zauważyć pewną sezonowość pojawiającą się rok do roku. W ostatnich latach w miesiącu styczniu następował znaczny spadek dynamiki sprzedaży, po czym w kolejnych miesiącach widoczny był jej wzrost. Od 2010 roku w województwie małopolskim można zaobserwować ożywienie w sprzedaży detalicznej.

Począwszy od stycznia 2012 roku widoczny jest wzrost dynamiki sprzedaży. We wrześniu 2012 roku wartość sprzedaży osiągnęła nieco ponad 3,8 mld zł, czyli 50,2% więcej niż w styczniu 2008 roku oraz o 4,4% więcej niż w analogicznym okresie 2011 roku.

Wykr. 29. Przeciętne miesięczne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne na 1 osobę w Polsce i w województwie małopolskim (wartości nominalne)

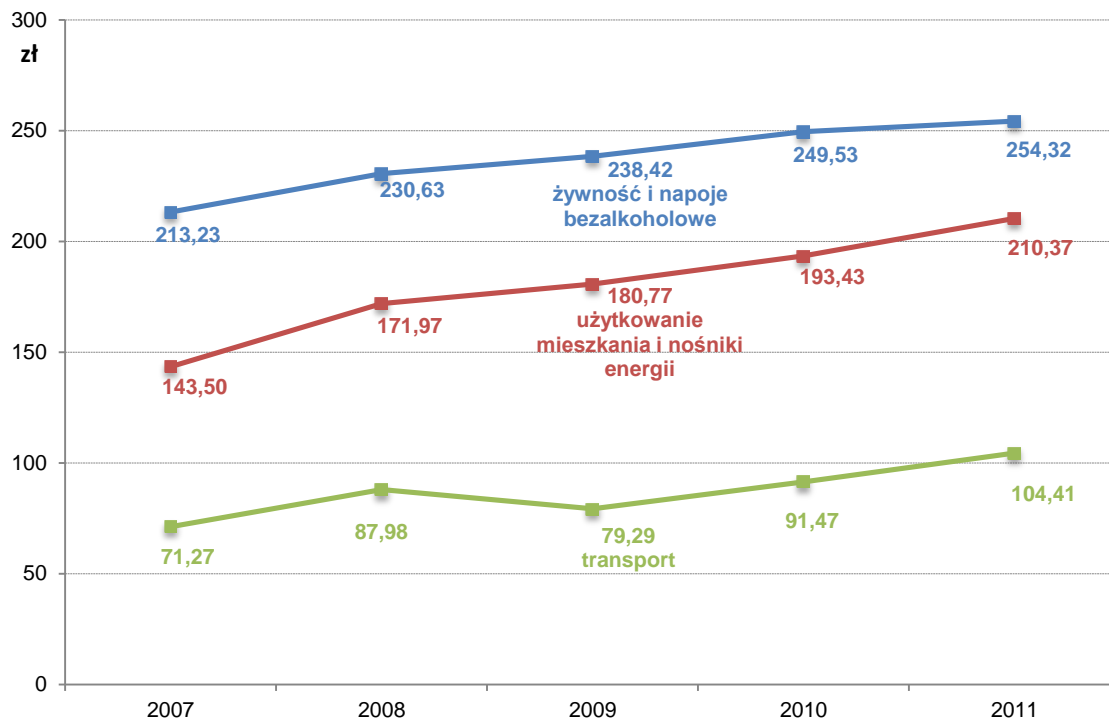

Źródło: Opracowanie własne

W 2011 r. przeciętne miesięczne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne na 1 osobę w województwie małopolskim kształtowały się na poziomie 950,42 zł, co dało 4,2% wzrost w odniesieniu do roku 2010. Tym samym tempo wzrostu średnich miesięcznych wydatków konsumpcyjnych na 1 osobę w województwie małopolskim było niższe niż rok wcześniej – w 2010 r. wzrosły one o 5,4% w stosunku rocznym. Z kolei w Polsce przeciętne miesięczne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne na 1 osobę w stosunku do roku 2010 wzrosły o 2,8% i wyniosły w 2011 r. 971,83 zł.

Na przestrzeni analizowanych lat wartości badanego wskaźnika charakteryzujące województwo małopolskie były niższe od wartości obserwowanych dla Polski. Największa różnica wystąpiła w 2009 r., kiedy przeciętne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne w regionie były niższe o 5,3% w porównaniu z wartością wskaźnika odnotowanego dla Polski.

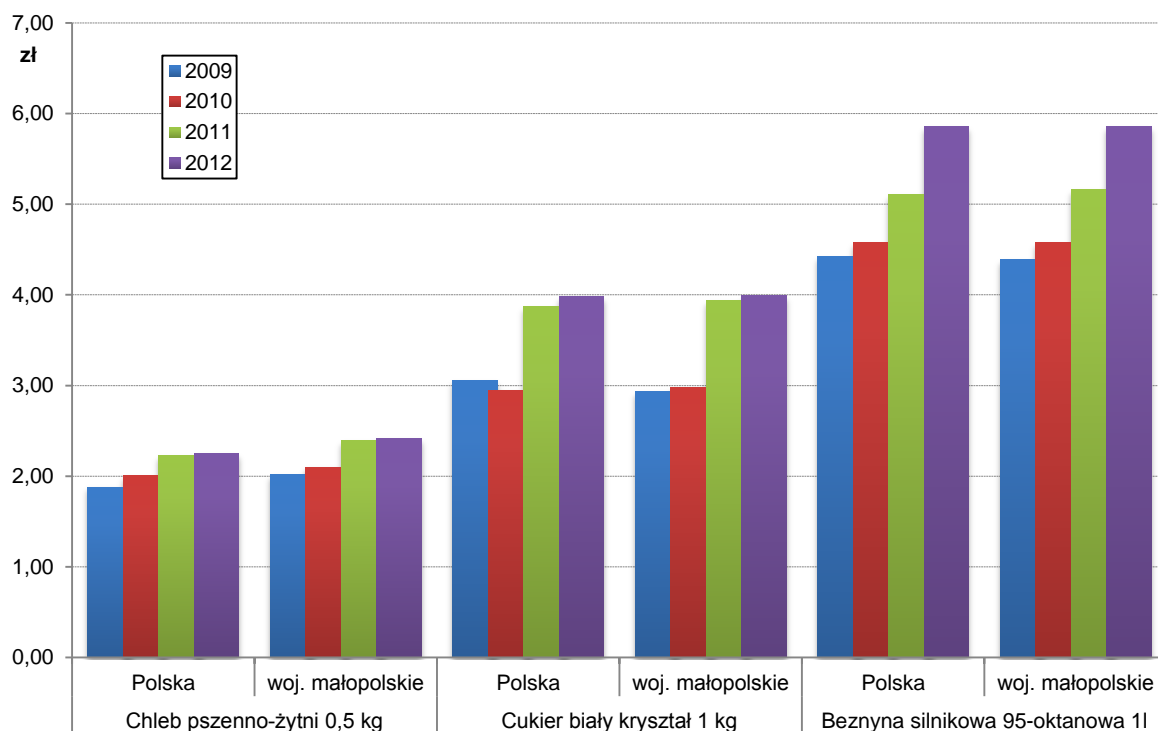
Wykr. 30. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę na towary i usługi z wybranych grup w województwie małopolskim

W 2011 r. mieszkańcy województwa małopolskiego wydawali miesięcznie średnio 254,32 zł na towary i usługi z grupy żywność i napoje bezalkoholowe, 210,37 zł na towary i usługi z grupy użytkowanie mieszkania i nośniki energii oraz 104,41 zł na towary i usługi z grupy transport.

W porównaniu z 2010 r. można zaobserwować wzrost przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę z przeznaczeniem na żywność i napoje bezalkoholowe, użytkowanie mieszkania i nośniki energii oraz transport. Wspomniany wzrost wyniósł odpowiednio 1,9%, 8,8% i 14,1%.

Wykr. 31. Przeciętne miesięczne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy *Żywność i napoje bezalkoholowe i Transport* we wrześniu

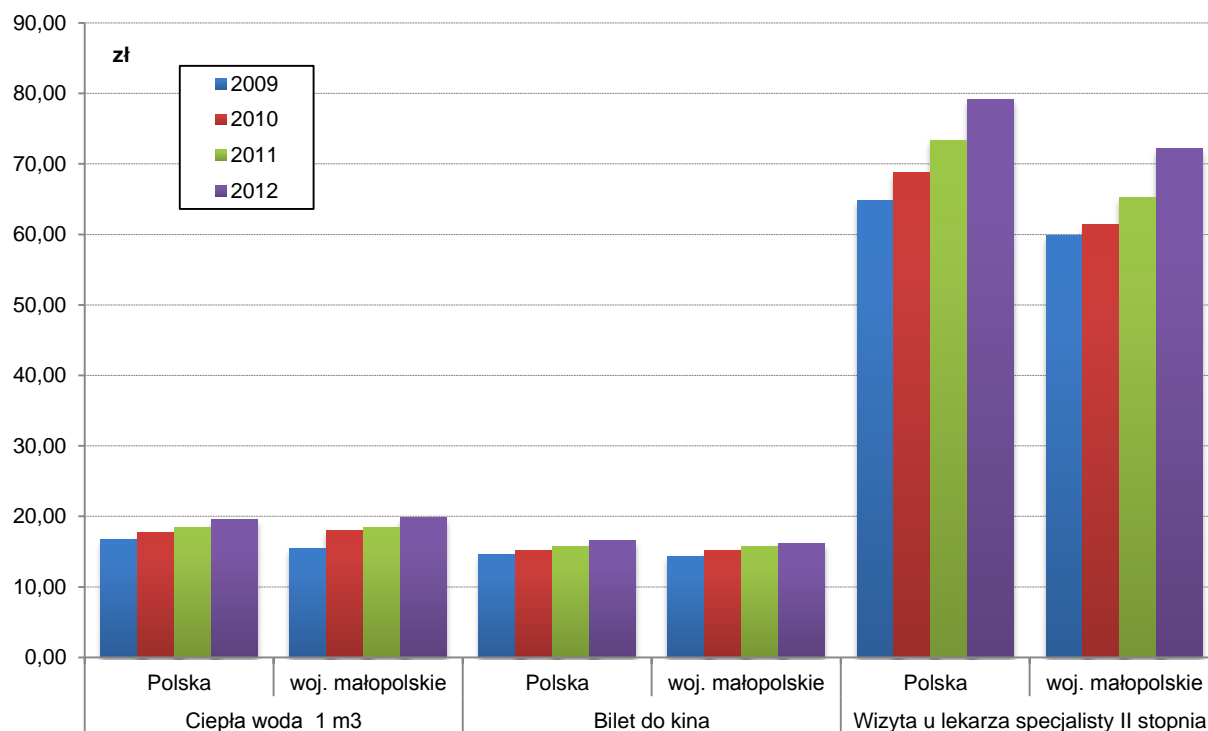

Źródło: Opracowanie własne

Porównując przeciętne miesięczne ceny wybranych towarów konsumpcyjnych zanotowane w miesiącu wrześniu analizowanych lat można zauważyć, że zmiany cen następujące w czasie są zbliżone zarówno w Polsce, jak i w województwie małopolskim.

W regionie we wrześniu 2012 roku przeciętna cena 0,5 kg chleba pszenno-żytniego wyniosła 2,41 zł, a 1 kg cukru – 3,99 zł przewyższały one ceny odnotowane w Polsce odpowiednio o 16 gr. i 1 gr. Jeśli natomiast chodzi o cenę 1 l benzyny to we wrześniu 2012 r. wyniosła ona 5,86 zł zarówno w Polsce jak i w województwie małopolskim.

Wykr. 32. Przeciętne miesięczne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy *Mieszkanie, Zdrowie oraz Rekreacja i kultura* we wrześniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

We wrześniu 2012 roku mieszkańcy badanego województwa ponieśli nieznacznie wyższe koszty związane ze zużyciem 1 m³ ciepłej wody w porównaniu z przeciętną ceną ogólnokrajową przypadającą na ten rodzaj usług. Jeśli chodzi o cenę biletu do kina, jako usługi z grupy *Rekreacja i kultura* to w regionie kształtuje się ona na nieco niższym poziomie niż w całym kraju.

Natomiast istotną różnicę w cenach można dostrzec w przypadku opłat za wizytę u lekarza specjalisty II stopnia. Przeciętna cena za tą usługę w województwie małopolskim we wrześniu 2012 roku była o 8,8% niższa od ceny zanotowanej w Polsce.

Tabl. 6. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu w województwie małopolskim

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	
	w złotych				2011 = 100
Chleb pszenno-żytni – 0,5 kg	2,02	2,10	2,39	2,41	100,8
Kurczęta patroszone – 1 kg	7,04	6,94	7,65	7,81	102,1
Mięso wieprzowe z kością – 1 kg	15,73	13,66	14,84	16,21	109,2
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	20,85	21,09	21,26	21,73	102,2
Ryż – 1 kg	4,80	3,93	4,28	4,30	100,5
Mąka pszenna „Poznańska” – 1 kg	1,93	1,97	2,43	2,47	101,6
Mleko krowie spożywcze (3-3,5%) – 1 l	2,72	2,67	2,80	2,72	97,1
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	11,41	12,16	12,57	12,68	100,9
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	16,46	17,38	18,37	19,14	104,2
Jaja kurze świeże – 1 szt	0,44	0,43	0,43	0,60	139,5
Masło świeże (82,5%) – 200 g	3,38	4,13	4,56	4,05	88,8
Cytryny – 1 kg	7,54	9,91	6,05	7,69	127,1
Cebula – 1 kg	1,64	2,23	1,48	1,50	101,4
Ziemniaki – 1 kg	0,83	1,44	0,83	0,65	78,3
Cukier biały kryształ – 1 kg	2,93	2,98	3,94	3,99	101,3
Czekolada mleczna – 100 g-	3,48	3,38	3,54	3,72	105,1
Sok jabłkowy – 1 l	3,86	3,94	4,01	3,83	95,5
Garnitur męski z elanowełny – 1 kpl.	409,42	387,76	387,73	386,77	99,8
Proszek do prania – 400 g	4,17	4,33	4,22	4,46	105,7
Ciepła woda – 1 m ³	15,40	17,97	18,38	19,88	108,2
Wywóz śmieci – 1 pojemnik	16,38	17,01	17,40	17,93	103,0
Węgiel kamienny – 1 t	706,06	720,84	775,58	816,09	105,2
Bilet normalny do kina	14,33	15,17	15,67	16,18	103,3
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	59,85	61,38	64,23	72,15	112,3
Strzyżenie włosów męskich	15,46	15,54	17,15	18,00	105,0
Mydło toaletowe – 100 g	1,98	2,07	2,03	2,02	99,5

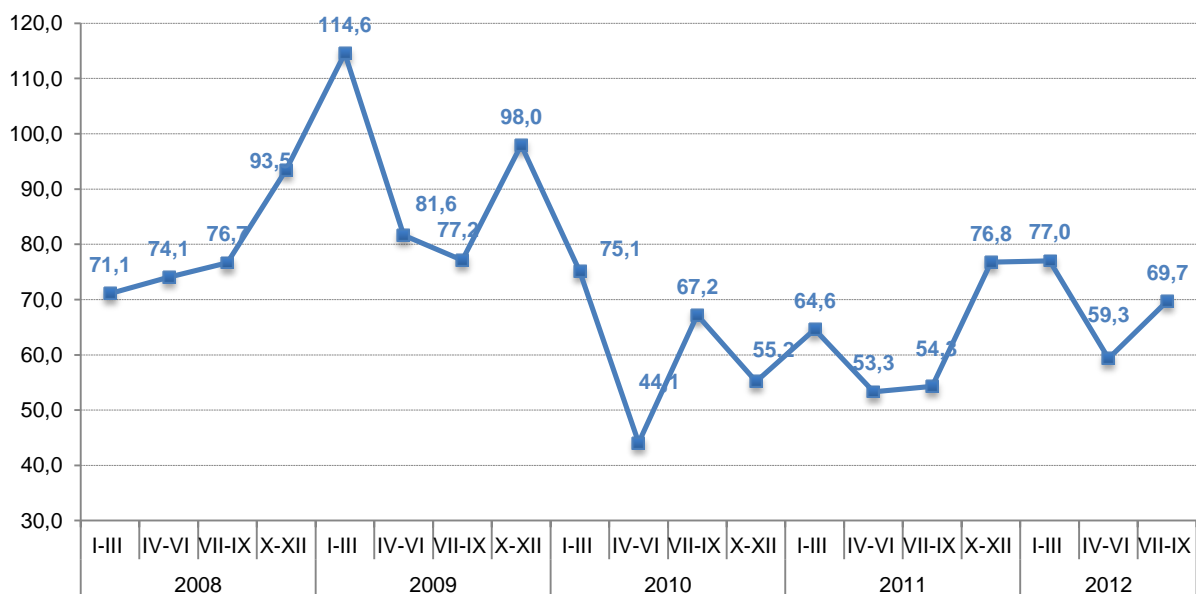
Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 8. Mieszkalnictwo

Według danych w trzecim kwartale 2012 r. w województwie małopolskim oddano do użytkowania 3540 mieszkań, czyli o 28,4% więcej niż w analogicznym okresie 2011 r. i 3,7% więcej w porównaniu z 2010 r.. W okresie styczeń - wrzesień 2012 r. w województwie oddano 10464 mieszkań, co oznacza wzrost o 19,8% w stosunku do roku poprzedniego o 10,6% w porównaniu z 2010 r. Natomiast w tych samych miesiącach w Polsce oddano do użytkowania o 20,5% więcej niż w analogicznym okresie 2011r. i o 7,1% więcej niż w 2010 r..

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w województwie małopolskim w miesiącach lipiec - wrzesień 2012 r. stanowiła 9,6% mieszkań oddanych do użytkowania w Polsce, czyli o 0,1 p. proc. więcej niż w drugim kwartale br.. Województwo małopolskie zajęło trzecie miejsce pod względem liczby mieszkań oddanych do użytkowania w trzecim kwartale 2012 r. i drugie w okresie styczeń – wrzesień br..

Wykr. 33. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2006= 100)

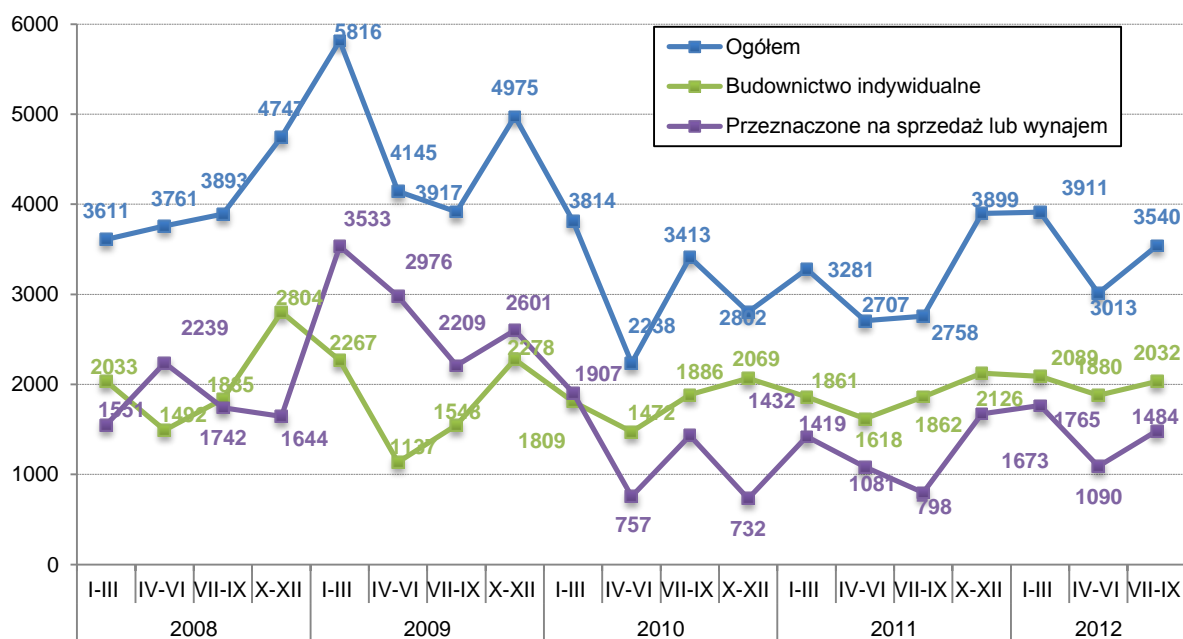
Źródło: Opracowanie własne

W trzecim kwartale 2012 r. w województwie małopolskim w mieszkalnictwie, budownictwo indywidualne przewyższało inwestycje przeznaczone na sprzedaż lub wynajem, stanowiąc 57,4% ogólnej liczby mieszkań oddanych do użytku, co oznacza spadek udziału tej formy budownictwa o 10,1 p. proc w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. oraz o 5,0 p.

proc w porównaniu z drugim kwartałem 2012 r. W miesiącach styczeń – wrzesień udział mieszkań w ramach budownictwa indywidualnego w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytku wynosił 57,3% dla województwa i 54,6% dla Polski – spadek mieszkań realizowanych w budownictwie indywidualnym o odpowiednio o 3,8 p. proc. i 4,2 p. proc. Oznacza to zmniejszenie się w województwie różnicy pomiędzy budownictwem indywidualnym, a przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, którego udział w pierwszych trzech kwartałach 2012 r. wyniósł 41,5% i wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 7,4 p. proc.

W okresie lipiec - wrzesień 2012 r. mieszkań oddanych przez inwestorów indywidualnych było 2032, tj. o 7,7 % więcej niż w analogicznym okresie 2011 r. i równocześnie o 7,7% więcej niż w 2010 r., dodatkowo w stosunku do drugiego kwartału br. liczba mieszkań w budownictwie indywidualnym wzrosła o 152 (8,1%). W drugim kwartale 2012 r. liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem wynosiła 1484, tj. co oznacza znaczny wzrost bo aż 86,0% więcej niż w odpowiadającym mu kwartale 2011 roku i o 3,6% więcej w porównaniu z analogicznym kwartałem 2010 r.

Wykr. 34. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w województwie małopolskim

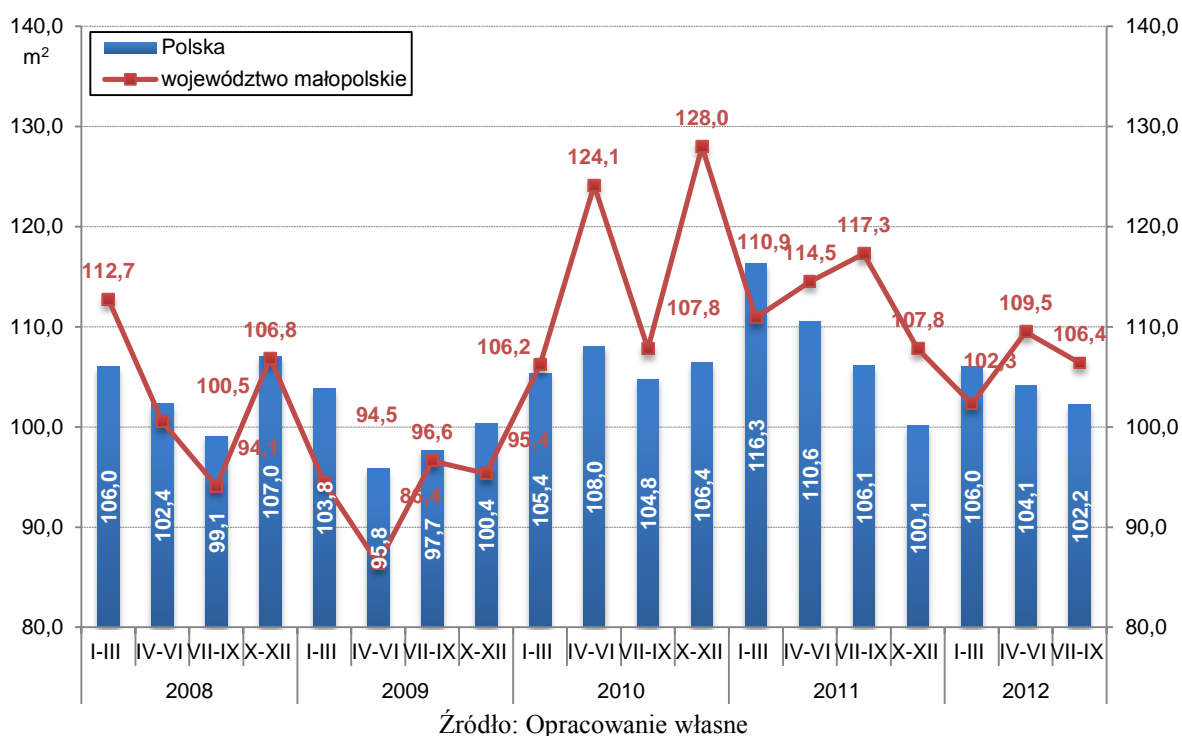

Źródło: Opracowanie własne

W pierwszych trzech kwartałach 2012 r. w województwie w stosunku do roku 2011 r. nastąpił wzrost liczby mieszkań oddanych w obu omawianych formach budownictwa odpowiednio o 6,2% i 45,8%. Podobnie wyglądała sytuacja w skali kraju, nastąpił zarówno wzrost liczby mieszkań w budownictwie indywidualnym o 10,5% jak i liczby mieszkań przeznaczonych pod wynajem w stosunku do analogicznego okresu ub. roku odpowiednio 40,9%.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to suma powierzchni wszystkich pomieszczeń znajdujących się w obrębie mieszkania, a w szczególności: pokoi, kuchni (z oknem i bez okna), spiżarni, przedpokoi, alków, holi, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy, ganku, garderoby oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnemu lub gospodarczemu potrzebom mieszkańców bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania⁴.

Wykr. 35. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w Polsce i województwie małopolskim

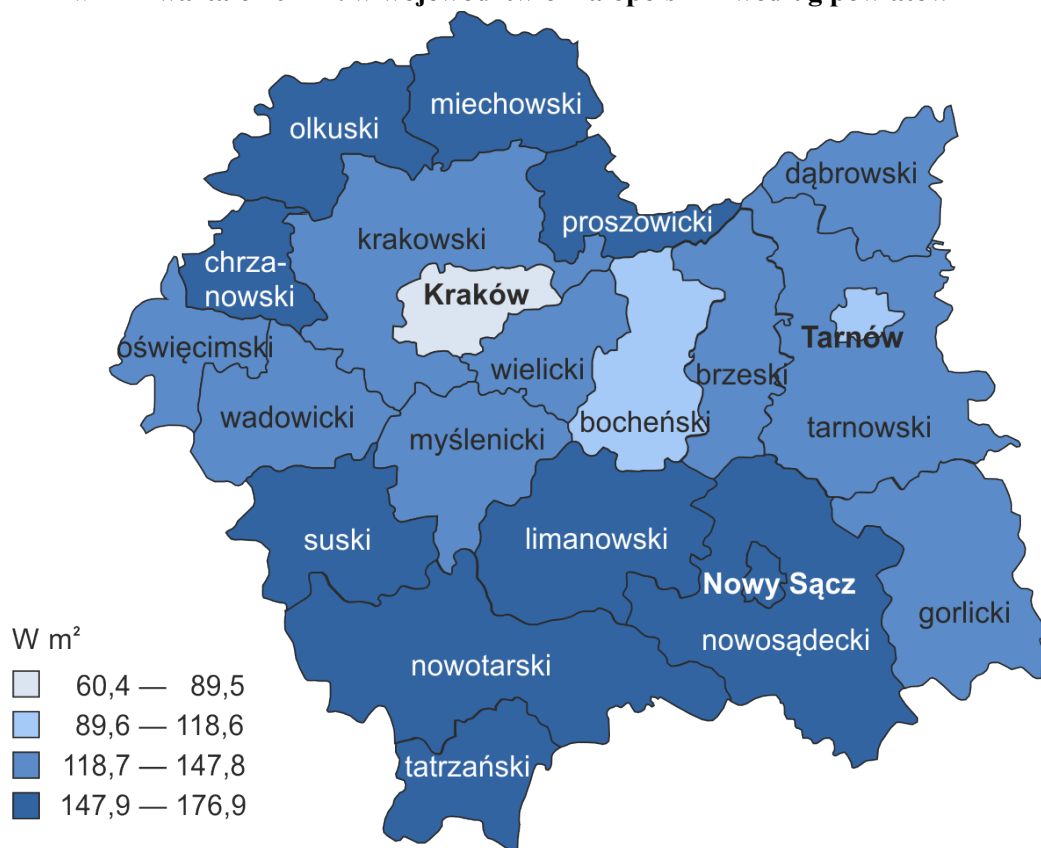
Największą powierzchnią użytkową mieszkań oddanych miało województwo śląskie ($129,1 \text{ m}^2$) a najmniejszą województwo warmińsko-mazurskie ($90,2 \text{ m}^2$).

W porównaniu do średniej krajowej powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych w kwartałach ulegała wahaniom (Wykr. 3). W przypadku wszystkich kwartałów ub. roku wskaźnik ten był większy dla województwa małopolskiego niż dla Polski, natomiast w pierwszym kwartale br. przyjął on wartość niższą o ok. 4 m^2 , aby w drugim i trzecim kwartale znowu osiągnąć wartość wyższą od wartości dla kraju. W województwie małopolskim w drugim kwartale 2012 r. największe mieszkania budowano w powiecie olkuskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – $176,8 \text{ m}^2$) i tatrzańskim ($176,7 \text{ m}^2$) a najmniejsze w powiecie bocheńskim ($106,3 \text{ m}^2$). W tym miejscu należy podkreślić znaczący wzrost

⁴ *Gospodarka mieszkaniowa w 2009 r.*, GUS, Warszawa 2010 r., s. 14

przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań w powiecie olkuskim o blisko 76 m² w stosunku do poprzedniego kwartału (ostatnia pozycja). W przypadku miast na prawach powiatu w województwie największą powierzchnię użytkową miały mieszkania w Nowym Sączu 148,7 m², a najmniejszą w Krakowie – 60,6 m². W Tarnowie budowano mieszkanie o średniej powierzchni użytkowej wynoszącej 94,6 m².

Wykr. 36. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w III kwartale 2012 r. w województwie małopolskim według powiatów

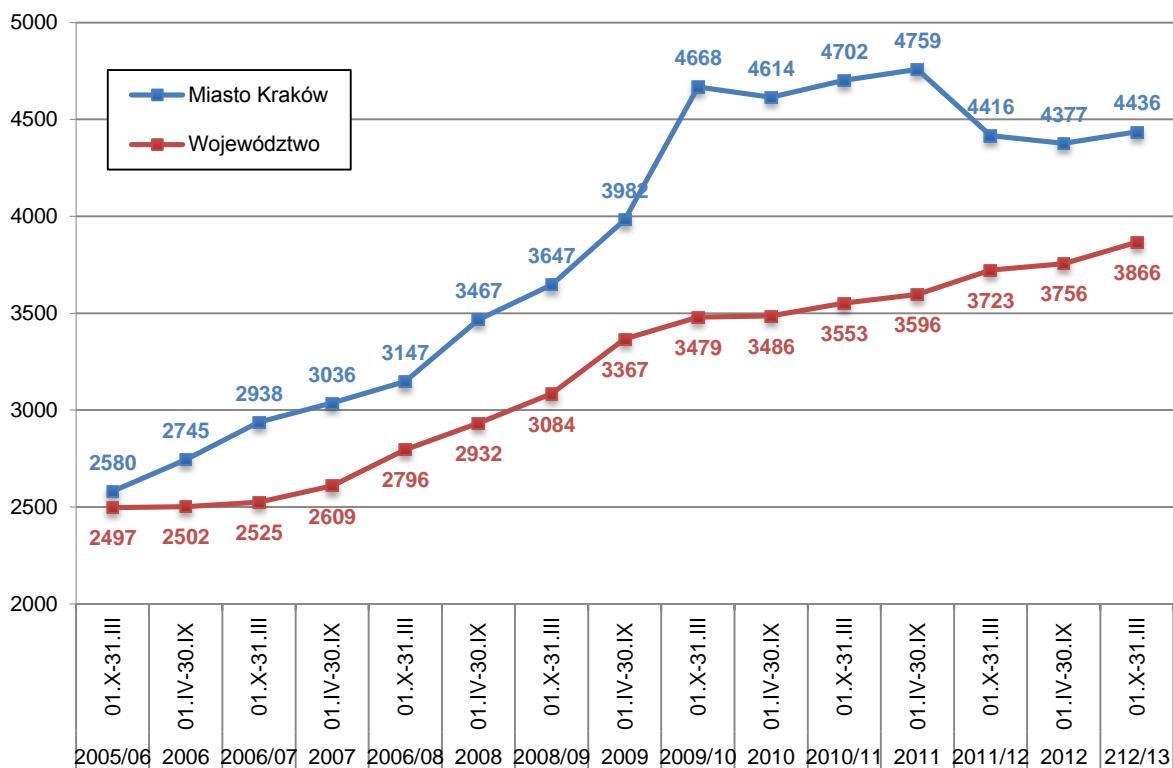
Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych

Wysokość wskaźnika przeliczeniowego ma istotne znaczenie dla ustalania stawek czynszu lokali mieszkalnych, kaucji mieszkaniowych, dodatków mieszkaniowych i innych zagadnień związanych z określeniem wartości odtworzeniowej lokali mieszkalnych. Wartość odtworzeniową lokalu stanowi iloczyn powierzchni użytkowej lokalu i wskaźnika przeliczeniowego. Podstawą do wyliczenia wysokości wskaźnika przeliczeniowego przez wojewodę jest przeciętny koszt budowy 1 m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, na temat którego informacje przekazywane są przez Urzędy Statystyczne. Ponadto przy ustalaniu wielkości wskaźnika uwzględniany jest wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych dla danego województwa na podstawie danych z ostatnich 6 miesięcy⁵.

Wskaźnik przeliczeniowy, ogłaszany w formie Obwieszczenia Wojewody, ustalany jest na okres 6 miesięcy dla województwa (z wyłączeniem miasta wojewódzkiego) oraz dla miasta wojewódzkiego.

Wykr. 37. Wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych

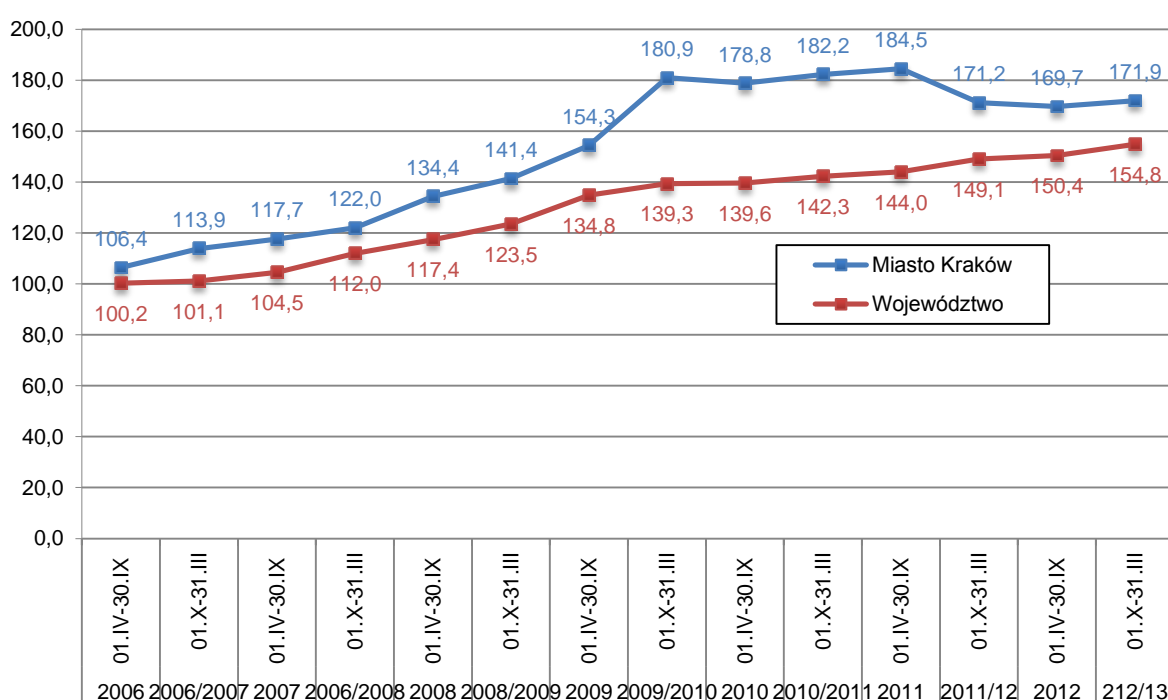
Źródło: Opracowanie własne na podstawie obwieszczeń Wojewody Małopolskiego

⁵ Źródło: Mazowiecki Urząd Wojewódzki

W dwóch województwach: pomorskim (4162,00 zł) i kujawsko-pomorskim (4206,00 zł), powyższy wskaźnik przyjmował wartości wyższe niż w województwie małopolskim, dla którego wynosił 3866,00 zł. Natomiast w przypadku miasta wojewódzkiego - Krakowa wskaźnik ten wynosił 4436,00 zł, dając mu 7 pozycję w skali kraju.

W stosunku do poprzedniego okresu wskaźnik ten wzrósł zarówno dla województwa jak i dla miasta Krakowa odpowiednio o 2,9% i 1,3%.

Wykr. 38. Dynamika wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obwieszczeń Wojewody Małopolskiego

Wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynku dla województwa małopolskiego od 2005 do 30 września 2012 roku systematycznie rośnie. Natomiast w przypadku miasta Krakowa w latach 2005 – 2009 rósł, a w okresie od 2009 r. do września 2012 r. podlegał pewnym wahaniom. Większą dynamiką wzrostu cechował się wskaźnik dla Krakowa, w szczególności w okresie 2009/2010 w stosunku do okresu 2009, kiedy to jego dynamika wzrosła o 26,6 pkt proc. Natomiast w następnym okresie dynamika wzrostu uległa zahamowaniu przyjmując wielkość 178,8% z poziomu 180,9%. W przypadku wskaźnika na poziomie województwa jego dynamikę cechuje systematyczny, równomierny wzrost (wykres 38Wykr. 38).

Rozdział 9. Turystyka

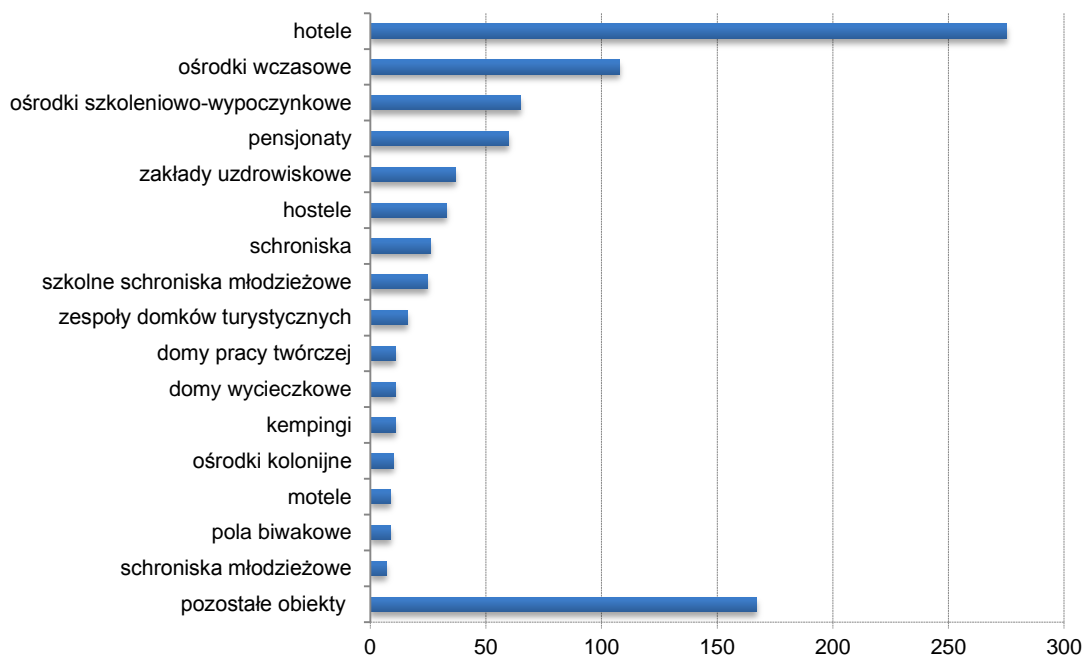
Województwo małopolskie jest jednym z najbardziej atrakcyjnych turystycznie rejonów Polski. Świadczyć o tym może fakt, że w 2011 roku ponad 3 miliony turystów skorzystało z noclegów w tym województwie – stanowiło to 14,6% turystów w całym kraju. Jedynie w województwie mazowieckim odnotowano większą liczbę turystów korzystających z noclegów.

Obiekty zbiorowego zakwaterowania

Według stanu z lipca 2011 roku w województwie małopolskim funkcjonowało 880 obiektów zbiorowego zakwaterowania co stanowiło 12,5% obiektów w całym kraju.

W strukturze małopolskich obiektów zbiorowego zakwaterowania dominują hotele – stanowią one 31,3% ogólnej liczby obiektów. Istotny udział mają również ośrodki wczasowe (12,3%), ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe (7,4%), pensjonaty (6,8%), a także zakłady uzdrowiskowe (4,2%).

Wykr. 39. Struktura obiektów zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim (stan w lipcu 2011)

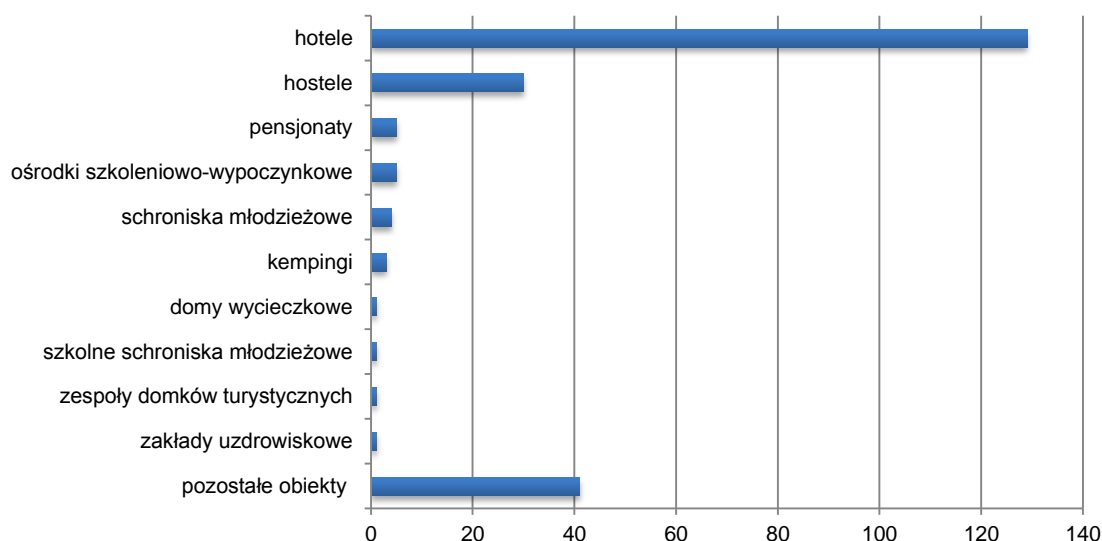

Źródło: Opracowanie własne

W samym Krakowie struktura przedstawiała się inaczej. Również w ogólnej liczbie obiektów zbiorowego zakwaterowania dominowały hotele – 58,4%. Istotny udział miały też

hostele – 13,6%. Natomiast pozostałe rodzaje obiektów występowały nielicznie, lub w ogóle nie znajdowały się w stolicy województwa.

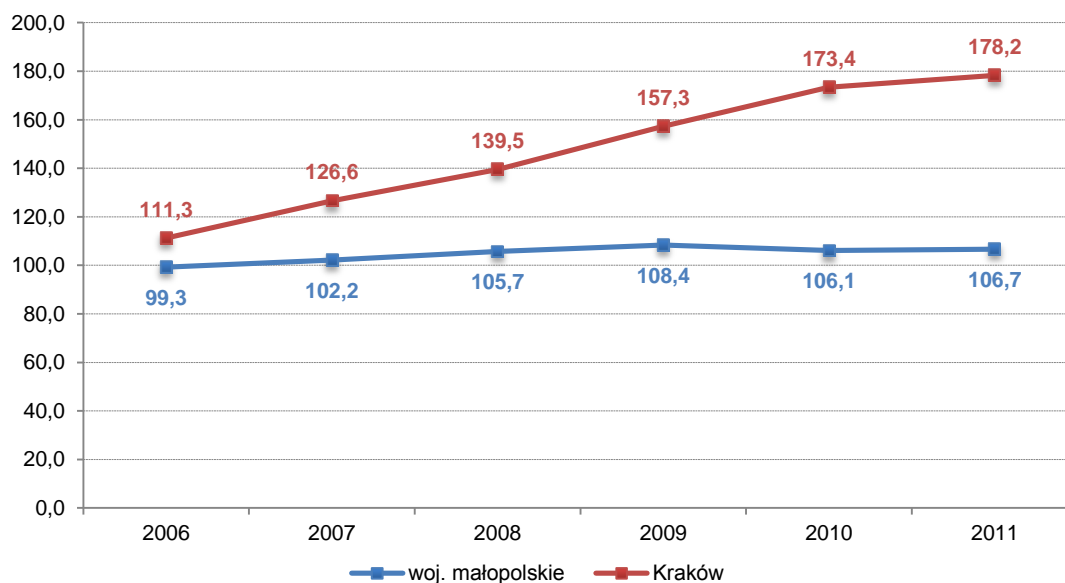
Wykr. 40. Struktura obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie (stan w lipcu 2011)

Źródło: Opracowanie własne

W porównaniu do lipca 2010 roku liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania wzrosła w województwie o 0,6%. Na przestrzeni ostatnich lat ich liczba nieznacznie wzrastała. Szybkie tempo wzrostu liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania obserwowano natomiast w samym Krakowie. W porównaniu do roku 2005 liczba obiektów w stolicy regionu wzrosła o 78,2%.

Wykr. 41. Dynamika liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania

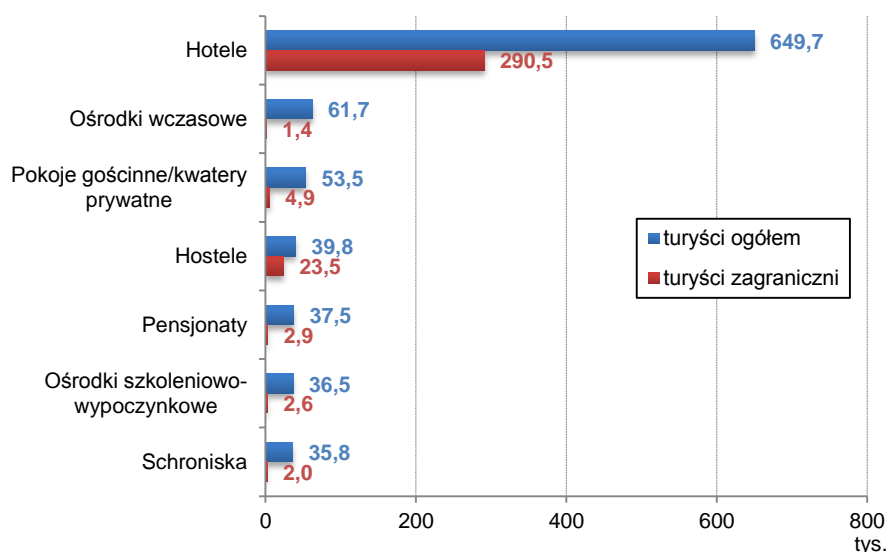

Źródło: Opracowanie własne

Wykorzystanie obiektów zbiorowego zakwaterowania

Liczba turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim w III kwartale 2012 roku wyniosła 1107,3 tys. W porównaniu do analogicznego kwartału roku 2011 liczba korzystających z noclegów wzrosła o 8,9 %. Najczęściej turyści korzystali z noclegów w hotelach (podobnie turyści zagraniczni). W strukturze wykorzystania noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania udział hoteli wynosił w III kwartale 2012 roku 58,7%. Zauważalny był również udział ośrodków wczasowych (5,6% korzystających), pokoi gościnnych/kwater prywatnych (4,8%) i hosteli (3,6%). Spośród wszystkich turystów zagranicznych korzystających z noclegów w naszym województwie aż 79,9% wybrało noclegi w hotelach. Drugim w kolejności wybieranym miejscem zakwaterowania były hostele (6,5% korzystających).

Wykr. 42. Korzystający z obiektów zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim w III kwartale 2012 r.

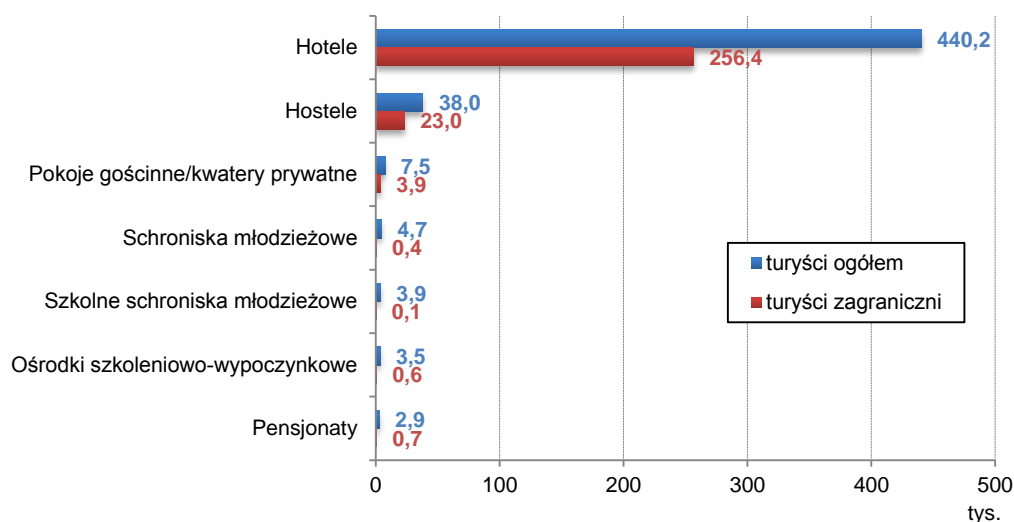
Źródło: Opracowanie własne

W Krakowie w strukturze wykorzystania obiektów zbiorowego zakwaterowania przejawiała się jeszcze większą dominacją noclegów hotelowych. Ogółem liczba korzystających z noclegów w Krakowie w III kwartale 2012 roku wyniosła 557,6 tys. Była więc większa o 6,3% od liczby korzystających w analogicznym kwartale roku 2011.

Z noclegów w hotelach skorzystało w analizowanym okresie 440,2 tys. turystów co stanowiło 79,0% z wszystkich turystów korzystających z noclegów w Krakowie. Wśród

turystów zagranicznych udział korzystających z hoteli był jeszcze większy i wynosił 83,1%. Wśród ogółu turystów (jak i turystów zagranicznych) nocujących w Krakowie popularne były również hostele – udział korzystających kolejno 6,8% i 7,5%.

Wykr. 43. Korzystający z obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w III kwartale 2012 r.

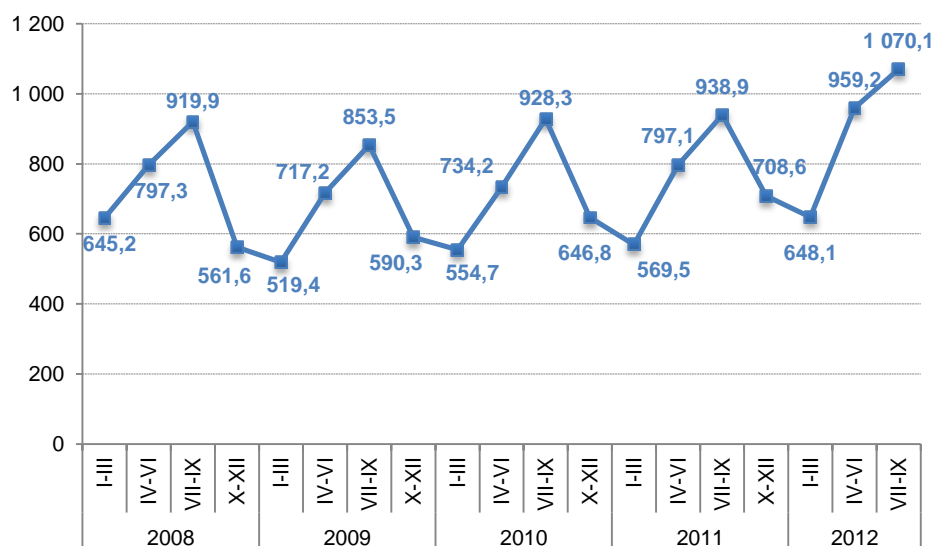
Źródło: Opracowanie własne

Ruch pasażerski na MPL Kraków-Balice

W trzecim kwartale 2012 roku ruch pasażerski na lotnisku w Balicach po raz pierwszy przekroczył wartość 1 miliona i wyniósł 1 007 014 pasażerów. Wielkość ta była o 14,0% wyższa niż w analogicznym kwartale roku 2011.

Od kilku kwartałów liczba pasażerów obsługiwanych przez port w Balicach systematycznie rośnie. W natężeniu ruchu pasażerskiego można zaobserwować sezonowość przejawiającą się w zwiększonym natężeniu tego ruchu w drugim, a zwłaszcza trzecim kwartale.

Wykr. 44. Ruch pasażerski na MPL Kraków-Balice

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 10. Susza w województwie małopolskim

Dane dotyczące warunków meteorologicznych w województwie małopolskim⁶ oraz stanu wód w rzekach na terenie kraju zebrane zostały przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie (IMGW). Dane o poziomie wód podziemnych w Polsce wykorzystane w niniejszej analizie pochodzą z Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

Zgodnie z definicją podaną przez IMGW, susza to zjawisko ciągłe, które oznacza, że dostępność wody znajduje się poniżej średniego poziomu, występującego w określonych warunkach naturalnych dla danego obszaru. Rozróżnia się cztery etapy suszy. Pierwszy to **susza meteorologiczna**, czyli okres braku lub niedoboru opadów w porównaniu do wartości średnich dla danego regionu i okresu. Ten rodzaj suszy utrzymuje się zazwyczaj w okresie od miesięcy do lat. Drugi etap to **susza rolnicza**, występująca wtedy, gdy zbyt niska wilgotność gleby nie zaspokaja potrzeb roślin i uniemożliwia prowadzenie normalnej działalności rolniczej. Kolejny, trzeci etap to **susza hydrologiczna**, oznaczająca okres, w którym przepływy w rzekach są niższe od przepływu średniego, a poziom zalegania wód podziemnych, na skutek przedłużającej się suszy meteorologicznej, wyraźnie się obniża. Ostatni etat – **susza gospodarcza**, jest skutkiem wszystkich powyższych procesów fizycznych i dotyczy zagadnień ekonomicznych, związanych z działalnością człowieka w obliczu suszy.

IMGW informuje, że w Polsce południowej, na podstawie wieloletnich obserwacji, dały się wyróżnić 13-15 letnie fazy opadów (faza sucha i wilgotna). Ostatnia faza wilgotna (nadmiar opadów letnich) miała miejsce w latach 1996-2010. Od 2011 r. obserwuje się spadek ilości opadów, co sugeruje początek kolejnej fazy suchej.

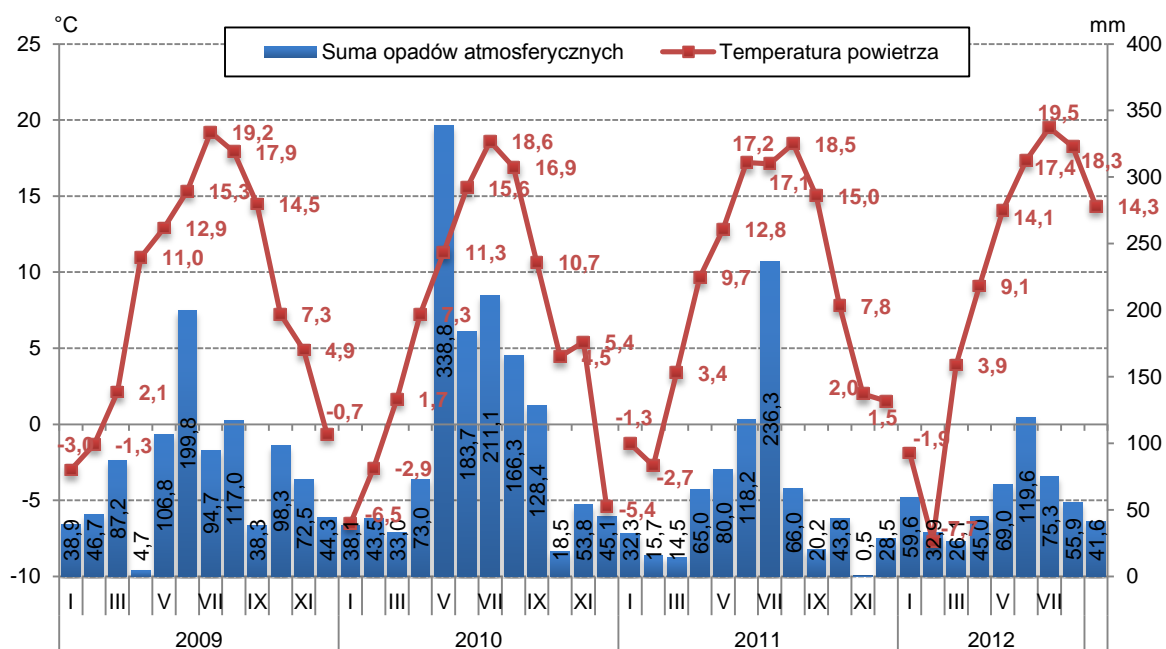
W latach 2009-2011 oraz w miesiącach od stycznia do września 2012 r. w województwie małopolskim odnotowano zróżnicowane miesięczne sumy opadów atmosferycznych. Największą miesięczną sumę opadów zaobserwowano w maju 2010 r. (338,8 mm), najmniejszą natomiast w listopadzie 2011 r. (0,5 mm). Roczna suma opadów atmosferycznych była najwyższa w 2010 r. i wyniosła 1333 mm, co stanowi 184,9% rocznych opadów za rok 2011 i 140,5% za rok 2009. Średnia ilość opadów w okresie I-IX 2012 r. była mniejsza niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 19,0%, a w porównaniu do pierwszych dziewięciu miesięcy roku 2009 nastąpił spadek o 28,5%.

⁶ Dane dla województwa uzyskano na podstawie uśrednionych pomiarów ze stacji meteorologicznych w Krakowie, Nowym Sączu, Tarnowie i Zakopanem. Jednakże w roku 2010 ze względu na brak danych ze stacji w Tarnowie i Nowym Sączu do średniej użyto danych dla Krakowa i Zakopanego.

W pierwszych dziewięciu miesiącach 2012 r. miesięczna suma opadów atmosferycznych w województwie małopolskim przekroczyła odpowiednią dla danego miesiąca normę⁷ jedynie w styczniu (150% normy) i w czerwcu (153% normy). W pozostałych miesiącach ilość opadów była poniżej normy, a w maju osiągnęła jedynie 32% normy. Średnio w przeciągu analizowanych miesięcy 2012 r. suma opadów atmosferycznych stanowiła 88% normy, co wskazuje na występowanie suszy meteorologicznej.

W latach 2009-2011 oraz w okresie od stycznia do września 2012 r. nie odnotowano anomalii ze względu na średnią miesięczną temperaturę powietrza w województwie małopolskim. Najniższą średnią miesięczną temperaturę powietrza w analizowanym okresie odnotowano w lutym 2012 r. (-7,7 °C), najwyższą zaś w lipcu b.r. (19,5 °C).

Wykr. 45. Średnia miesięczna suma opadów i temperatura powietrza w województwie małopolskim

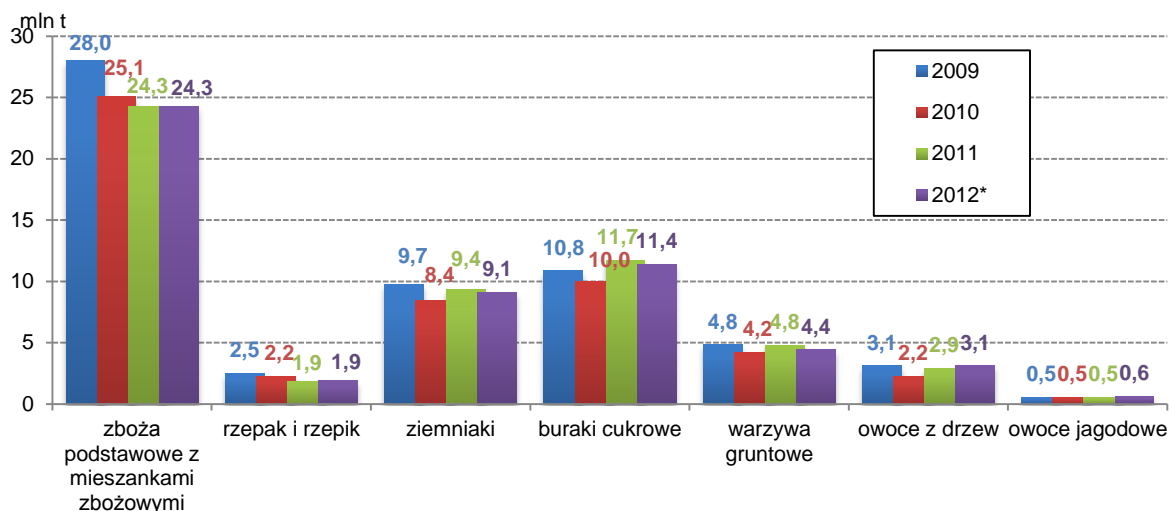
Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z informacjami sygnałnymi GUS pt. „Wynikowy szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2011 r.” oraz „Wstępny szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2012 r.”, warunki atmosferyczne, takie jak mała ilość opadów, czy silny wiatr, które wystąpiły w wybranych miesiącach rozwoju ziemiopłodów w 2011 i 2012 r. miały niekorzystny wpływ na produkcję roślinną w kraju. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2012 r. oszacowano na 24,3 mln t,

⁷ Miesięczne normy sumy opadów atmosferycznych ustalane są przez IMGW na podstawie wieloletnich obserwacji.

czyli tyle, ile wyniosły zbiory w 2011 r. i o 13,3% mniej niż w 2009 r. Szacunkowe zbiory rzepaku i rzepiku, owoców z drzew i owoców jagodowych są większe niż zbiory w roku poprzednim (odpowiednio o 1,1%, 9,1% oraz 5,2%). Mniejsze niż w 2011 r. są szacunkowe zbiory ziemniaków, buraków cukrowych i warzyw gruntowych (o 2,9%, 2,7% i 7,9%).

Wykr. 46. Produkcja głównych upraw rolnych i ogrodnich w Polsce

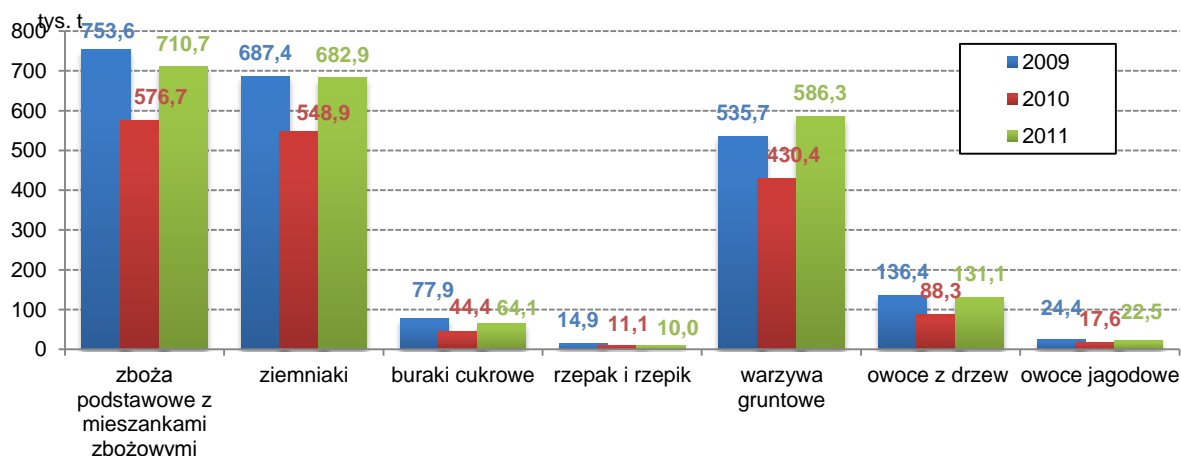

* Za rok 2012 podano wartości szacunkowe

Źródło: Opracowanie własne

W województwie małopolskim, podobnie jak w kraju, niekorzystny wpływ na produkcję roślinną w 2011 r. miał m.in. niedobór opadów atmosferycznych. W porównaniu do roku 2009⁸ zmalały zbiory większości głównych upraw rolnych i ogrodnich. Wyższe zbiory odnotowano jedynie w przypadku warzyw gruntowych (wzrost o 9,4%).

Wykr. 47. Produkcja głównych upraw rolnych i ogrodnich w województwie małopolskim

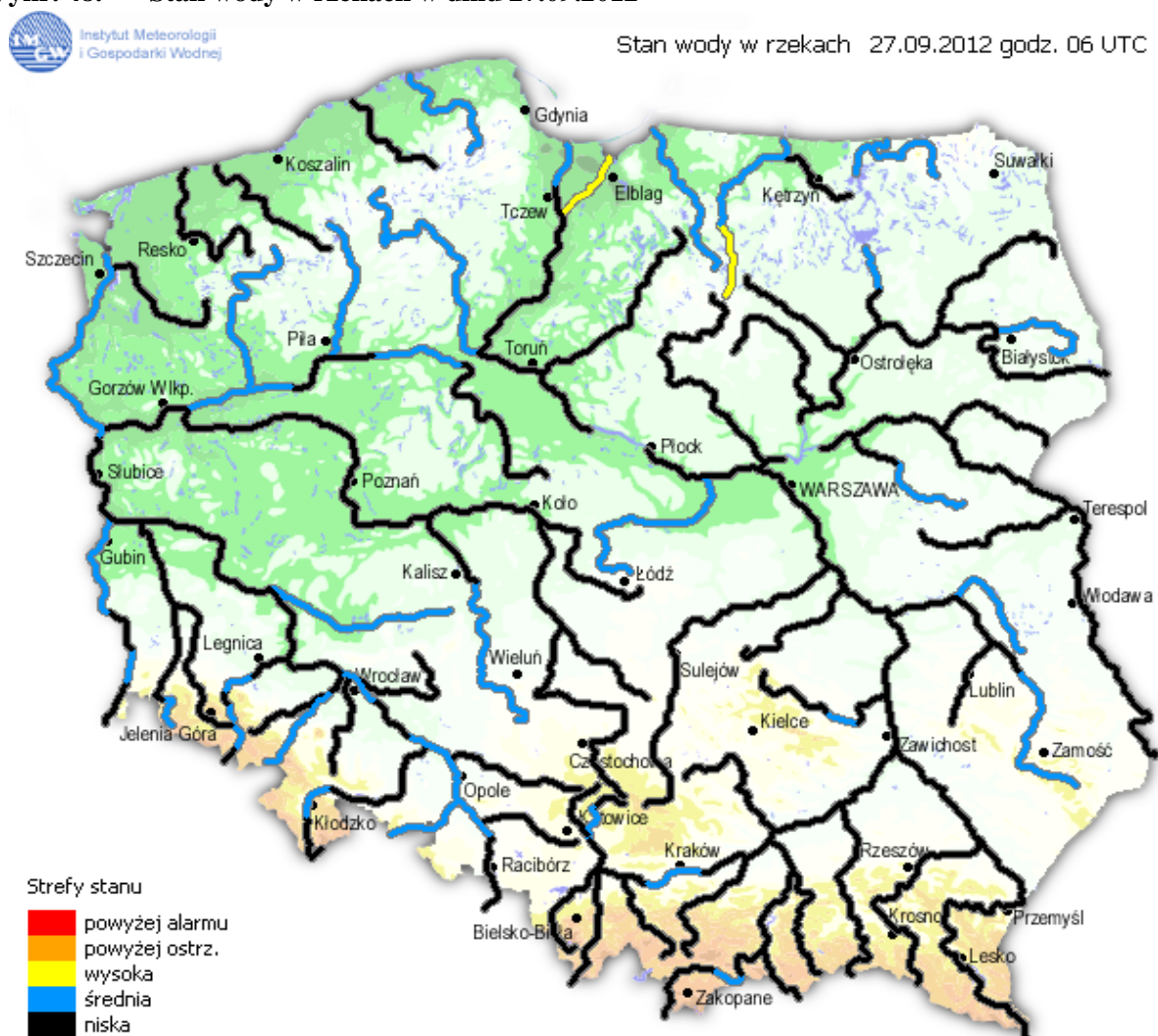
Źródło: Opracowanie własne

⁸ Ze względu na znaczne straty produkcji roślinnej w województwie małopolskim w 2010 r. wywołane klęską powodzi, dane za 2011 r. przedstawiono w odniesieniu do roku 2009.

Na podstawie monitoringu IMGW, w 2012 r. odnotowuje się systematyczne obniżanie poziomu wód w rzekach na terenie Polski, co powoduje dalsze pogłębianie się suszy hydrologicznej w kraju. Występujące słabe opady atmosferyczne nie odbudowują zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, które potrzebują obfitych i długotrwałych opadów deszczu i śniegu do odbudowy zasobów. Proces ten może trwać nawet kilka sezonów.

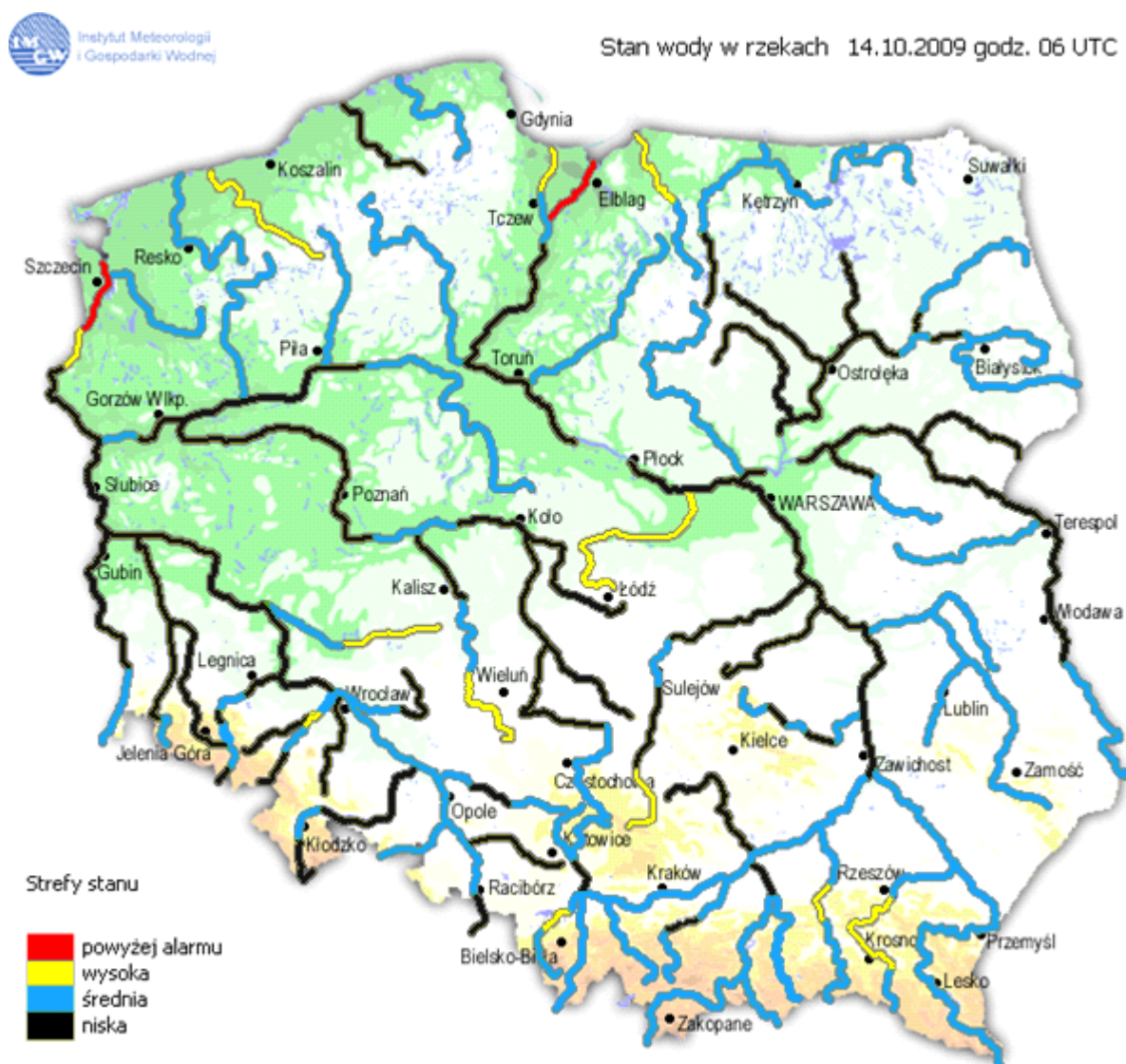
Stan wody w rzekach w Polsce we wrześniu 2012 r. jest niski w przeważającej części kraju. Szczególnie niekorzystną sytuację obserwuje się m.in. w województwie małopolskim, gdzie poziom wód w dorzeczu górnej Wisły jest niższy od dotychczas notowanych. W porównaniu do października 2009 r. woda w rzekach w województwie spadła z poziomu średniego do poziomu niskiego.

Wykr. 48. Stan wody w rzekach w dniu 27.09.2012

Źródło: Materiały pokonferencyjne nt. Sytuacji hydrologicznej w Polsce i perspektywa suszy do 2030 r., IMGW.

Wykr. 49. Stan wody w rzekach w dniu 14.10.2009

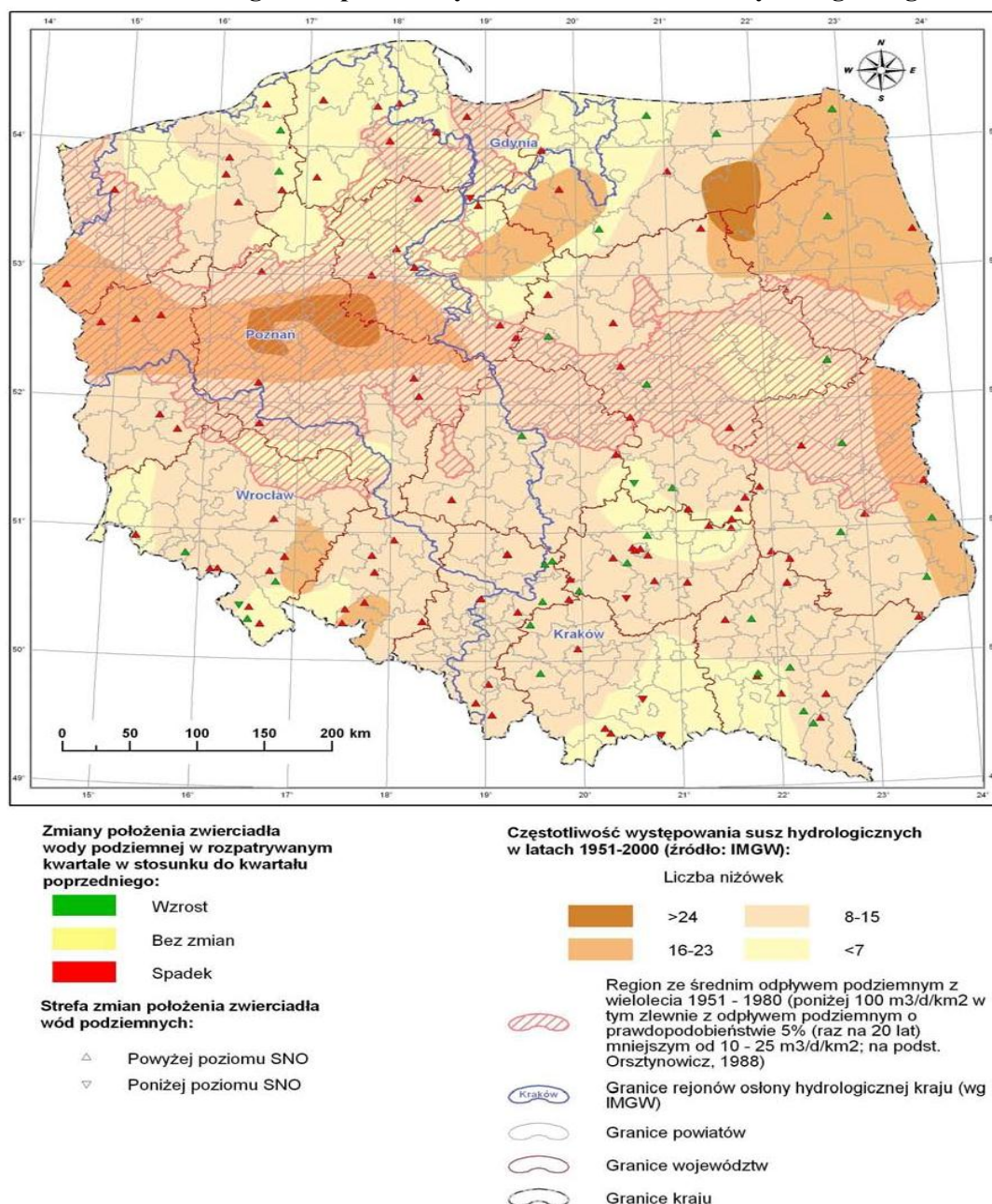
Źródło: Ocena aktualnej sytuacji hydrologicznej w dniu 14.10.2009, IMGW

Poziom wód podziemnych w 2012 r. również ulega systematycznemu obniżaniu się na terenie całego kraju (na podstawie informacji Państwowej Służby Hydrogeologicznej; PSH). W okresie od maja do lipca 2012 r. (tzw. III kwartał roku hydrologicznego⁹ 2012) na obszarze województwa małopolskiego jedynie w dwóch punktach reprezentatywnego monitoringu wód podziemnych zaobserwowano wzrost poziomu wód podziemnych, spadek nastąpił w pozostałych pięciu punktach.

⁹ Rok hydrologiczny w Polsce trwa 12 miesięcy i zaczyna się 1 listopada, a kończy 31 października.

Zagrożenie niżówką hydrologiczną (obniżenie poziomu wód powierzchniowych i podziemnych) w III kwartale roku hydrologicznego 2012 według PSH występowało lokalnie i miało krótkotrwały charakter. Taka sytuacja dotyczyła m.in. województwa małopolskiego, w którym w dwóch punktach reprezentatywnego monitoringu wód podziemnych odnotowano poziom poniżej stanu niskiego ostrzegawczego (SNO).

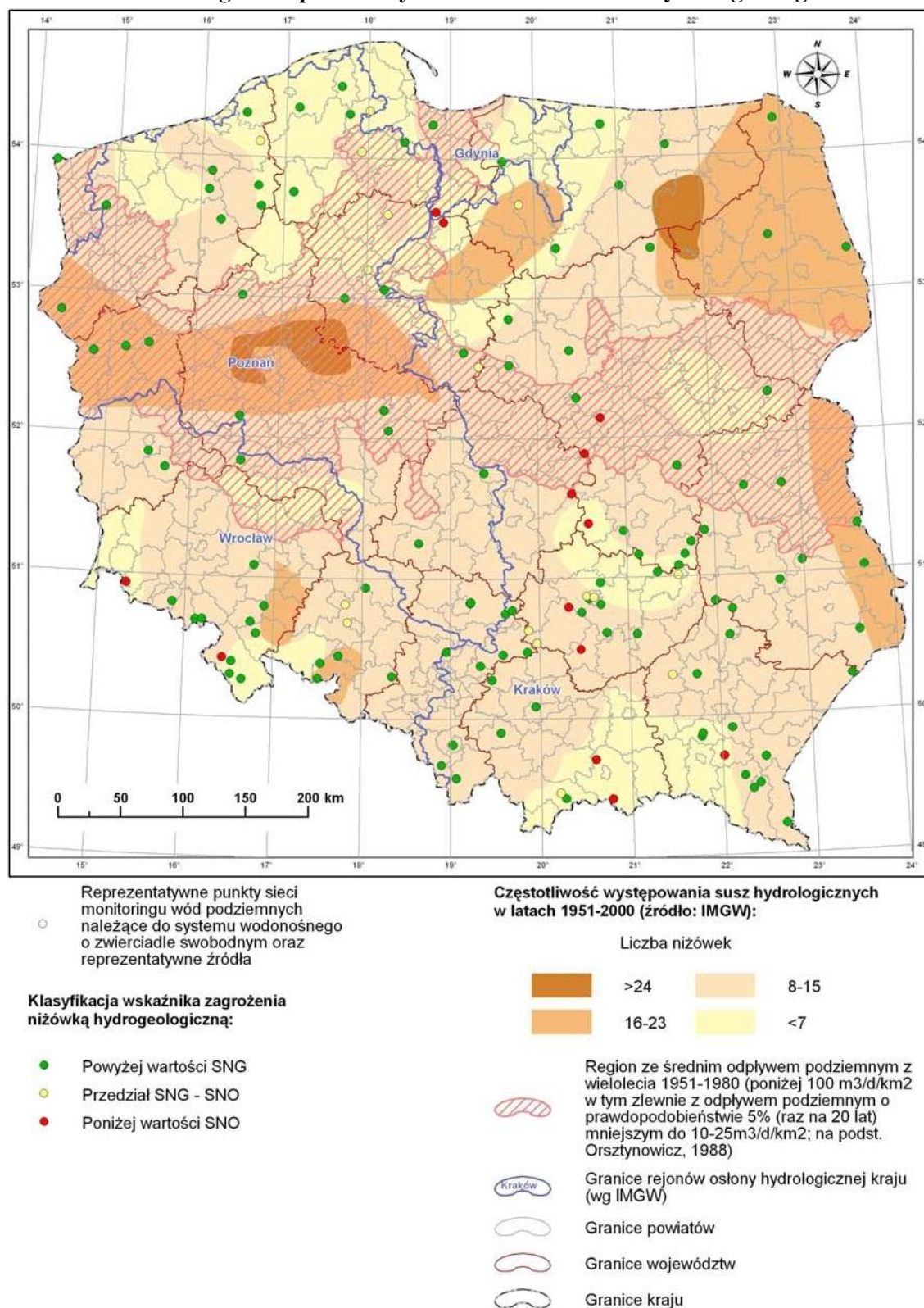
Wykr. 50. Zmiana położenia zwierciadła wody podziemnej w punktach reprezentatywnych monitoringu wód podziemnych w III kwartale roku hydrologicznego 2012.

* SNO – stan niski ostrzegawczy

Źródło: Komunikat o bieżącej sytuacji hydrogeologicznej w III kwartale roku hydrologicznego 2012, PSH

Wykr. 51. Wskaźnik zagrożenia niżówką hydrogeologiczną w punktach reprezentatywnych monitoringu wód podziemnych w III kwartale roku hydrologicznego 2012.

* SNG – średnia z najniższych rocznych głębokości zwierciadła wody podziemnej dla okresu wielolecia

Źródło: Komunikat o bieżącej sytuacji hydrogeologicznej w III kwartale roku hydrologicznego 2012, PSH

IMGW informuje, że przy dalszym obniżaniu się poziomu wody możliwe są niewielkie ograniczenia dla tych odbiorców, którzy korzystają z ujęć wód powierzchniowych. W dalszej perspektywie niekorzystnego rozwoju suszy hydrologicznej ograniczenia te mogą dotyczyć również odbiorców korzystających z ujęć płytkich wód podziemnych. Niski stan wód wpłynie także w negatywny sposób na jakość wody, poprzez zwiększenie stężenia zanieczyszczeń.

Spis tablic

Tabl. 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie małopolskim (stan na koniec okresu).....	5
Tabl. 2. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim.....	6
Tabl. 3. Przeżywalność podmiotów w kolejnych latach aktywności na rynku w województwie małopolskim.....	10
Tabl. 4. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu wg sekcji.....	23
Tabl. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim.....	33
Tabl. 6. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w czerwcu w województwie małopolskim.....	42

Spis wykresów

Wykr. 1. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007 = 100)	7
Wykr. 2. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim według sektorów własności (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007 = 100)	7
Wykr. 3. Wskaźnik przeżycia pierwszego roku działalności dla podmiotów gospodarczych w województwie małopolskim.....	8
Wykr. 4. Funkcja przeżycia podmiotów gospodarczych na rynku w województwie małopolskim ogółem oraz w miastach na prawach powiatu.....	9
Wykr. 5. Podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim według wieku (wiek podmiotów według daty powstania; stan na 31.XII.2011)	12
Wykr. 6. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wybranych sekcjach PKD w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.	14
Wykr. 7. Wynik finansowy brutto w województwie małopolskim w wybranych sekcjach PKD w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.....	15
Wykr. 8. Wskaźniki rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, obrotu brutto i netto.	16
Wykr. 9. Przedsiębiorstwa wykazujące zysk netto.	16
Wykr. 10. Nakłady inwestycyjne w województwie małopolskim (w cenach bieżących). Wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w %	17
Wykr. 11. Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (w cenach bieżących) w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.....	18
Wykr. 12. Struktura nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD w okresie styczeń-wrzesień 2012 r.	19
Wykr. 13. Nakłady inwestycyjne w wybranych sekcjach PKD w województwie małopolskim w okresie styczeń-wrzesień 2012 r. (w cenach bieżących). Wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w %	20
Wykr. 14. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (analogiczny okres roku poprzedniego=100).....	21

Wykr. 15. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu w okresie styczeń-wrzesień 2012 r. ...	22
Wykr. 16. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (analogiczny okres roku poprzedniego=100).....	23
Wykr. 17. Dynamika przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (podstawa stała: analogiczny okres roku 2007=100)	26
Wykr. 18. Bezrobocie rejestrowane w województwie małopolskim	28
Wykr. 19. Dynamika liczby ofert pracy dla bezrobotnych w urzędach pracy w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2006)	28
Wykr. 20. Płynność bezrobocia w urzędach pracy w województwie małopolskim	29
Wykr. 21. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce i województwie małopolskim.....	30
Wykr. 22. Stopa bezrobocia rejestrowanego w III kwartale 2012 r. w województwie małopolskim według powiatów (stan w końcu okresu)	30
Wykr. 23. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Polsce i w województwie małopolskim.....	32
Wykr. 24. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (przeciętne miesięczne 2007 = 100)	33
Wykr. 25. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sektorów własności.....	34
Wykr. 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w okresie styczeń – wrzesień 2012 r. w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sekcji PKD	35
Wykr. 27. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie małopolskim i w Polsce (poprzedni kwartał = 100).....	36
Wykr. 28. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów w województwie małopolskim (podstawa stała I 2008 = 100)	37
Wykr. 29. Przeciętne miesięczne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne na 1 osobę w Polsce i w województwie małopolskim (wartości nominalne)	38
Wykr. 30. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę na towary i usługi z wybranych grup w województwie małopolskim.....	39

Wykr. 31. Przeciętne miesięczne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy <i>Żywność i napoje bezalkoholowe i Transport</i> we wrześniu.....	40
Wykr. 32. Przeciętne miesięczne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy <i>Mieszkanie, Zdrowie oraz Rekreacja i kultura</i> we wrześniu	41
Wykr. 33. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2006= 100).....	43
Wykr. 34. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w województwie małopolskim.....	44
Wykr. 35. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w Polsce i województwie małopolskim.....	45
Wykr. 36. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w III kwartale 2012 r. w województwie małopolskim według powiatów	46
Wykr. 37. Wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1m ² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych	47
Wykr. 38. Dynamika wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1m ² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych	48
Wykr. 39. Struktura obiektów zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim (stan w lipcu 2011).....	49
Wykr. 40. Struktura obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie (stan w lipcu 2011).....	50
Wykr. 41. Dynamika liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania	50
Wykr. 42. Korzystający z obiektów zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim w III kwartale 2012 r.	51
Wykr. 43. Korzystający z obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w III kwartale 2012 r.	52
Wykr. 44. Ruch pasażerski na MPL Kraków-Balice	53
Wykr. 45. Średnia miesięczna suma opadów i temperatura powietrza w województwie małopolskim.....	55
Wykr. 46. Produkcja głównych upraw rolnych i ogrodnich w Polsce	56

Spis wykresów

Wykr. 47. Produkcja głównych upraw rolnych i ogrodnich w województwie małopolskim.....	56
Wykr. 48. Stan wody w rzekach w dniu 27.09.2012	57
Wykr. 49. Stan wody w rzekach w dniu 14.10.2009	58
Wykr. 50. Zmiana położenia zwierciadła wody podziemnej w punktach reprezentatywnych monitoringu wód podziemnych w III kwartale roku hydrologicznego 2012.	59
Wykr. 51. Wskaźnik zagrożenia niżówką hydrogeologiczną w punktach reprezentatywnych monitoringu wód podziemnych w III kwartale roku hydrologicznego 2012.	60